

Latvijas Republikas
Valsts ieņēmumu dienests

2004. GADA PĀRSKATS

Rīga
2005

SATURS

DARBĪBAS MĒRĶI UN UZDEVUMI.....	3
PERSONĀLS	4
FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS	9
GALVENIE DARBĪBAS RĀDĪTĀJI	12
NODOKĻU ADMINISTRĀCIJA.....	14
MUITAS ADMINISTRĀCIJA	29
IZMEKLĒŠANAS DARBS	39
Finanšu policijas pārvaldes rezultāti	39
LICENCĒŠANA, UZŅĒMĒJDARBĪBAS VIDES SAKĀRTOŠANA	42
VALSTS AMATPERSONU DARBĪBAS KONTROLE	47
STRĪDU IZSKATĪŠANA.....	49
VID MODERNIZĀCIJA.....	51
STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA NODOKĻU IEKASĒŠANĀ.....	52
VID UN SABIEDRĪBA.....	53
BALTIJAS JŪRAS REĢIONA VALSTS NODOKĻU ADMINISTRĀCIJAS ĢENERĀLDIREKTORU SANĀKSME.....	56

DARBĪBAS MĒRĶI UN UZDEVUMI

Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) ir valsts pārvaldes institūcija, kas darbojas Finanšu ministrijas pārraudzībā un nodrošina nodokļu maksātāju uzskaiti, valsts nodokļu, nodevu un citu valsts noteikto obligāto maksājumu iekasēšanu Latvijas Republikas teritorijā un uz muitas robežas, kā arī realizē valsts muitas politiku un risina muitas jautājumus.

VID mērķi

Nodrošināt vienlīdzīgus nosacījumus visiem nodokļu maksātājiem valstī. Veicināt nodokļu nemaksāšanas izskaušanu, kā arī veidot pilsonisko apziņu par nodokļu nomaksas nepieciešamību un brīvprātīgu nodokļu maksāšanu. Veicināt tirdzniecību un uzņēmējdarbību, nodrošināt daudzpusīgu un kvalitatīvu servisu klientiem.

VID devīze

Nodokļu maksāšana ir pienākums. Mēs strādājam, lai Jums šo pienākumu padarītu vienkāršu.

VID galvenie uzdevumi

- Nodrošināt VID administrēto valsts nodokļu, nodevu un citu valsts noteikto obligāto maksājumu iekasēšanu Latvijas teritorijā un uz muitas robežas
- Realizēt valsts muitas politiku un nodrošināt muitas robežas aizsardzību
- Novērst un atklāt noziedzīgus nodarījumus valsts nodokļu, nodevu un citu valsts noteikto obligāto maksājumu jomā
- Normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā konsultēt nodokļu maksātājus nodokļu normatīvo aktu piemērošanas jautājumos
- Normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā reģistrēt un uzskaitīt nodokļu maksātājus un kontrolēt reģistrācijas dokumentu atbilstību likumu prasībām un faktiskajam stāvoklim
- Nodrošināt akcīzes preču apriti reglamentējošu normatīvo aktu izpildi

PERSONĀLS

VID viens no būtiskākajiem darbības virzieniem ir darba efektivitātes un pakalpojumu kvalitātes uzlabošana, kuru lielā mērā nosaka personāla profesionalitāte. Arvien pieaug prasības, kas ikdienā tiek izvirzītas VID personālam. Tādēļ svarīga ir ne tikai darbinieku apmācība, kvalifikācijas paaugstināšana un efektīvas personāla atlases nodrošināšana, bet arī regulāra esošo personāla resursu kvantitatīvā un kvalitatīvā sastāva apzināšana un analīze.

VID struktūra

Valsts ieņēmumu dienestā ir centrālais aparāts un teritoriālās iestādes.

VID centrālais aparāts:

- Ģenerāldirektors, vietnieki, padomnieki;
- Birojs;
- Galvenā nodokļu pārvalde;
- Galvenā muitas pārvalde;
- Muitas kriminālpārvalde;
- Finanšu policijas pārvalde;
- Lielo nodokļu maksātāju pārvalde;
- Akcīzes preču pārvalde;
- Finanšu pārvalde;
- Personāla vadības pārvalde;
- Korupcijas novēršanas daļa;
- Iekšējā audita pārvalde;
- Pirmstiesas nodokļu strīdu izskatīšanas daļa;
- Juridiskā pārvalde;
- Informātikas pārvalde;
- Projekta ieviešanas vienības pārvalde;
- Saimniecisko lietu pārvalde;
- Starptautisko attiecību daļa;
- Kanceleja;
- Slepenības režīma nodrošināšanas daļa

VIDteritoriālās iestādes:

- Rīgas muitas reģionālā iestāde;
- Rīgas reģionālā iestāde (Centra rajona nodaļa, Jūrmalas nodaļa, Kurzemes rajona nodaļa, Latgales priekšpilsētas nodaļa, Ogres nodaļa, Rīgas rajona nodaļa, Vidzemes priekšpilsētas nodaļa, Zemgales priekšpilsētas nodaļa, Ziemeļu rajona nodaļa);
- Vidzemes reģionālā iestāde (Balvu nodaļa, Alūksnes nodaļa, Cēsu nodaļa, Gulbenes nodaļa, Limbažu nodaļa, Madonas nodaļa, Valkas nodaļa, Valmieras nodaļa);
- Latgales reģionālā iestāde (Daugavpils nodaļa, Krāslavas nodaļa, Ludzas nodaļa, Preiļu nodaļa, Rēzeknes nodaļa);
- Zemgales reģionālā iestāde (Aizkraukles nodaļa, Bauskas nodaļa, Dobeles nodaļa, Jelgavas nodaļa, Jēkabpils nodaļa, Tukuma nodaļa);
- Kurzemes reģionālā iestāde (Kuldīgas nodaļa, Liepājas nodaļa, Saldus nodaļa, Talsu nodaļa, Ventspils nodaļa).

Lai realizētu nodokļu administrēšanu un valsts muitas politiku atbilstoši Eiropas Savienības (turpmāk – ES) prasībām, 2004.gadā tika veikta VID pārstrukturizācija – Zemgales

reģionālajā iestādē, Vidzemes reģionālajā iestādē un Kurzemes reģionālajā iestādē likvidētas 325 muitas štata vienības, to vietā izveidotas jaunas štata vienības nodokļu administrēšanas blokā – Zemgales reģionālajā iestādē – 22, Vidzemes reģionālajā iestādē – 22, Kurzemes reģionālajā iestādē – 22, Rīgas reģionālajā iestādē – 100, Latgales reģionālajā iestādē – 16 štata vienības, centrālā aparāta patstāvīgajās struktūrvienībās – 143 štata vienības.

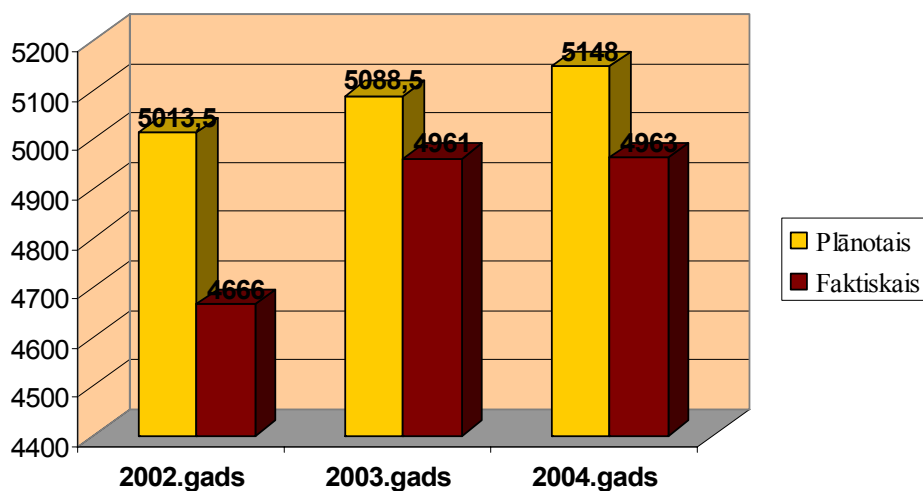
Lai nodrošinātu efektīvu VID darbību, 2004.gadā tika veiktas arī citas izmaiņas:

- Finanšu policijas pārvaldē izveidota Objektu apsardzes nodaļa;
- Galvenajā muitas pārvaldē izveidots Birojs, Muitas datu uzskaites daļa, Kopējās lauksaimniecības politikas vadības nodaļa, Tradicionālo pašu resursu administrēšanas nodaļa, Pēcmuitošanas pārbaužu daļa, Jaunās datorizētās tranzīta sistēmas uzturēšanas un attīstīšanas sektors;
- Galvenajā nodokļu pārvaldē Nodokļu kontroles stratēģijas un analīzes daļā izveidota Informācijas ieguves un analīzes nodaļa, kā arī pārvaldē izveidots Birojs;
- Veikta Vidzemes reģionālās iestādes un Latgales reģionālās iestādes reorganizācija – no Vidzemes reģionālās iestādes struktūras un štatu saraksta izslēgta un Latgales reģionālās iestādes struktūrā un štatu sarakstā iekļauta Balvu nodaļa un Muitas pārvaldes Balvu muitas kontroles punkts (turpmāk – MKP);
- Izveidota Slepenības režīma nodrošināšanas daļa;
- Lielo nodokļu maksātāju pārvaldē izveidota Eiropas Kopienas darījumu informācijas apmaiņas un uzskaites nodaļa, Nodokļu maksātāju lietu reģistrācijas un uzskaites nodaļa, Starptautisko darījumu kontroles nodaļa, Tiesību aktu piemērošanas daļa, Eiropas Savienības un trešo valstu starptautiskās sadarbības un dokumentu izskatīšanas daļa;
- Muitas kriminālpārvalde pārņēma teritoriālo iestāžu Muitas noteikumu pārkāpumu novēršanas daļu Mobilo vienību sektorus un Informācijas vadības sektorus;
- Muitas kriminālpārvaldē izstrādāts plāns un realizēta kontrabandas apkarošanā iesaistīto resursu reorganizācija, ar mērķi izveidot vienotu, centralizētu, vertikālu muitas kontrabandas apkarošanas sistēmu;
- Veikta Galvenās muitas pārvaldes Informatīvo sistēmu daļas reorganizācija.

Personāla kvantitatīvais sastāvs

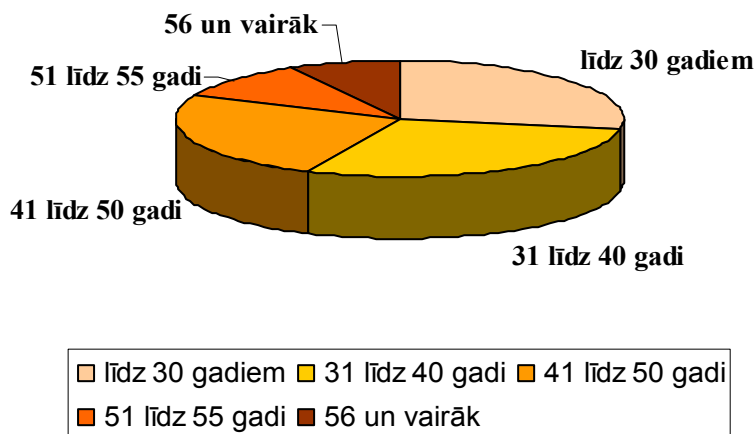
2004.gadā Valsts ieņēmumu dienestā kopumā tika plānotas 5148 štata vienības (2003.gadā – 5088,5 štata vienības).

Plānoto štata vienību un faktiski strādājošo darbinieku un ierēdņu skaita salīdzinājums

2004.gada nogalē VID faktiski strādāja 4963 darbinieki un ierēdņi, no kuriem 1397 ir vecumā līdz 30 gadiem, 1422 – vecumā no 31-40 gadiem, 1234 – vecumā no 41-50 gadiem, 517 – vecumā no 51-55 gadiem un 393 – vecumā no 56 un vairāk.

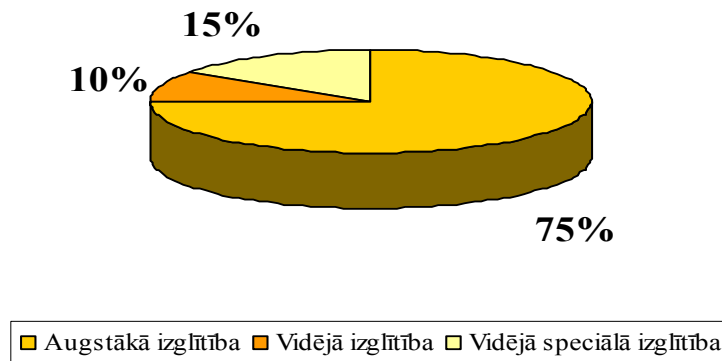
Personāla sadalījums vecuma grupās

Personāla izglītības līmenis un mācības

2004.gada nogalē VID augstākā izglītība bija 3721 darbiniekiem un ierēdņiem, 485 – vidējā izglītība, 757 – vidējā speciālā izglītība. Savukārt 1408 turpina mācības augstākajā mācību iestādē.

VID personāla izglītības līmenis

Personāla darba stāžs VID

1552 ierēdņi un darbinieki (uz 2005.gada 2.janvāri) VID ir nostrādājuši vairāk nekā piecus gadus un 1376 – vairāk nekā 10 gadus. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu rādītājiem, darbinieku skaits, kuri nostrādājuši VID vairāk nekā piecus gadus, samazinās, savukārt palielinās vairāk nekā 10 gadus nostrādājušo skaits, jo 2003.gadā vairāk nekā piecus gadus nostrādājuši bija 1776 darbinieki un ierēdņi, bet vairāk nekā 10 gadus nostrādājušie bija 1072 darbinieki. Tas liecina par darbinieku uzticību VID.

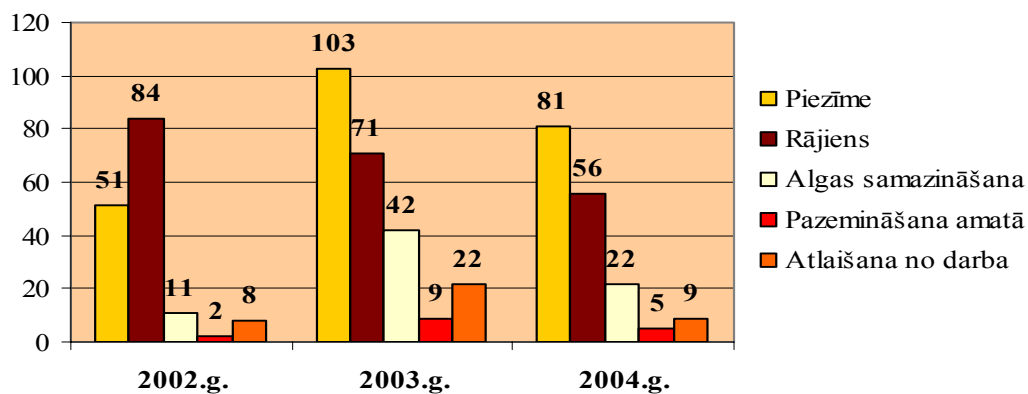
Personāla mainība

2004.gadā 366 darbinieki un ierēdņi no darba VID atbrīvoti pēc darbinieka iniciatīvas, bet 496 pēc darba devēja iniciatīvas. 9 tika atbrīvoti sakarā ar darbinieka nāvi.

Disciplinārā sodīšana

Liela uzmanība VID tiek pievērsta darba kvalitātei un darba kārtības noteikumu ievērošanai. VID tiek veiktas darbinieku darba pārbaudes, kuru rezultātā diemžēl tiek atklāti pārkāpumi. Par pārkāpumiem 2004.gadā disciplināri sodīti 173 ierēdņi. No tiem disciplinārsods – piezīme piemērots 81 ierēdnim, rājiens – 56 ierēdņiem, algas samazināšana – 22 ierēdņiem, pazemināšana amatā – 5 ierēdņiem, bet no amata VID atbrīvoti – 9 ierēdņi.

Piemēroto disciplinārsodu veidi

Apbalvošana

Ne mazāk svarīga ir personāla motivēšana un pateicības izteikšana personālam par labi padarītu darbu. 2004.gadā ar VID centrālā aparāta Atzinības rakstu tika apbalvoti 125 ierēdņi un darbinieki, ar VID teritoriālās iestādes atzinības rakstu – 343 ierēdņi un darbinieki.

FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS

VID noteikto funkciju un uzdevumu izpildes nodrošināšanai saskaņā ar likumu “Par valsts budžetu 2004.gadam” tika apstiprināts finansējums 2004.gadam šādām programmām un apakšprogrammai:

- 33.00.00 programma “Valsts nodokļu administrēšana”;
- 34.00.00 programma “Muitas darbības nodrošināšana”;
- 35.00.00 programma “Finansiāla rakstura noziedzīgu nodarījumu, korupcijas atklāšanas un novēršanas nodrošināšana”;
- 36.00.00 programma “Valsts ieņēmumu dienesta investīcijas attīstībai”;
- 37.00.00 programma “Legālai aprītei nepieciešamās dokumentācijas nodrošināšana” (Preču pavadzīmes);
- 41.04.00 apakšprogramma “Akcīzes nodokļa par dīzeļdegvielu atmaksāšana zemniekiem”.

Valsts investīciju programma

2004.gadā Valsts investīciju programmas projekta OP 03 “Muitas posteņi uz robežām” ietvaros tika realizēts *Phare* projekts LE01.04.01 “Muitas infrastruktūras attīstība ostās un uz dzelzceļa”, tika veikta Grebņevas robežkontroles punkta (turpmāk – RKP) Sanitārās robežinspekcijas ēku kompleksa būvniecība un mobilās rentgena iekārtas iegāde.

Phare projekta LE01.04.01 “Muitas infrastruktūras attīstība ostās un uz dzelzceļa” ietvaros 2004.gadā apgūtais finansējums sadalījuma pa objektiem:

Objekts	Izlietots kopā 2004.gadā	valsts budžeta līdzfinansējums (latos)	ārvalstu finanšu palīdzība
Rīgas brīvdostas MKP projektēšana, būvniecība un autoruzraudzība	2 424 721	1 128 316	1 296 405
Ventspils brīvdostas MKP projektēšana, būvniecība un autoruzraudzība	1 075 452	459 727	615 725
Ventspils brīvdostas MKP un Rīgas brīvdostas MKP projektu vadība	73 590	73 590	
Daugavpils preču stacijas MKP būvniecība un autoruzraudzība	1 353 424	364 679	988 745
Rēzeknes preču stacijas MKP būvniecība un autoruzraudzība	1 384 512	460 937	923 575
Daugavpils preču stacijas MKP un Rēzeknes preču stacijas MKP projektu vadība	41 719	41 719	
Mobilā rentgena iekārtas iegāde Rīgas brīvdostai	1 305 739	511 162	794 577
Šķirotavas dzelzceļa MKP projektēšana, būvuzraudzība, būvniecība un autoruzraudzība	13 774	13 774	
Grebņevas RKP Sanitārās robežinspekcijas ēku kompleksa būvniecība	7658	7658	
Terehovas RKP Sanitārās robežinspekcijas ēku kompleksa būvniecība	28 200	28 200	
Rīgas muitas reģionālās iestādes ēkas Citadeles ielā 1, Rīgā renovācija	192 245	192 245	
Speciālā muitas tehniskā aprīkojuma iegāde	11 360	11 360	
Naftas produktu pārbaudes estakādes Rēzeknes preču stacijas MKP projektēšana	1940	1940	
Muitošanas centra Rēzeknē, Maskavas ielā 30 renovācijas projektēšana	6576	6576	
Projekts kopā	7 920 910	3 301 883	4 619 027

Grebņevas RKP Sanitārās robežkontroles kompleksa būvniecībai, būvuzraudzībai un autoruzraudzībai 2004.gadā tika izlietoti Ls 246 000.

Mobilās rentgena iekārtas iegādei 2004.gadā tika izlietoti Ls 460 000.

Informācija par sadarbības partneru finansēto programmu un ārvalstu ieguldījumu programmu ietvaros realizēto projektu līdzekļu izlietojumu

2004.gadā VID realizēja šādus ārvalstu finanšu palīdzības projektus:

- No 33.00.00 programmas “Valsts nodokļu administrēšana” finansējuma:
 - 1) projekta 2003/004-979-08-02 “Valsts ieņēmumu dienesta nodokļu kontroles pilnveidošana” ietvaros 2004.gadā apgūti Ls 174 031, tai skaitā valsts budžeta līdzfinansējums Ls 15 172, ārvalstu finanšu palīdzība Ls 158 859;
 - 2) projekta LE01.02.01 “Muitas un nodokļu administrācijas institucionālā stiprināšana” ietvaros 2004.gadā apgūti Ls 729 409, tai skaitā valsts budžeta līdzfinansējums Ls 39 241, ārvalstu finanšu palīdzība Ls 690 168;
- No 34.00.00 programmas “Muitas politikas nodrošināšana” finansējuma:
 - 1) projekta 2002/000-590-11-01 “Muitas administratīvās kapacitātes stiprināšana, ieviešot muitas stratēģiju un ES savstarpēji savietojamas datu bāzes” ietvaros 2004.gadā apgūti Ls 1 384 204, tai skaitā valsts budžeta līdzfinansējums Ls 235 429, ārvalstu finanšu palīdzība Ls 1 148 775;
 - 2) projekta LE01.04.01 “Muitas infrastruktūras attīstība ostās un uz dzelzceļa” ietvaros 2004.gadā apgūti Ls 7 920 910, tai skaitā valsts budžeta līdzfinansējums Ls 3 301 883, ārvalstu finanšu palīdzība Ls 4 619 027;
 - 3) projekta 2003/004-979-08-01 “Integrētās tarifu vadības sistēmas un risku novērtēšana” ietvaros 2004.gadā apgūti Ls 51 251 (valsts budžeta līdzfinansējums);
- No 35.00.00 programmas “Finansiāla rakstura noziedzīgu nodarījumu, korupcijas atklāšanas un novēršanas nodrošināšana” finansējuma projekta LE01.04.03 “Organizētās noziedzības novēršana, kontrole un apkarošana” ietvaros 2004.gadā apgūti Ls 17 952 (ārvalstu finanšu palīdzība).

Pasaules Bankas kredīts

Valsts dotācija īpašiem mērķiem (Pasaules Bankas kredīts) 2004.gadā izlietota Ls 767 490 apmērā.

Par Pasaules Bankas aizdevuma līdzekļiem VID Modernizācijas projekta ietvaros 2004.gadā tika turpināts darbs pie nodokļu un muitas kontroles darbību uzlabošanas:

- nodokļu administrēšanas jomā ir turpināta Audita atbalsta informatīvās sistēmas izstrāde un ieviešana. Papildus tam ir iegādāta arī citās Eiropas Savienības nodokļu administrācijās lietotā datorizētā grāmatvedības audita programma SESAM, kas atvieglo uzņēmumu grāmatvedības datu analīzi. Tāpat arī nodokļu kontroles vajadzībām tika iegādāta datortehnika. Lai labāk sagatavotos nodokļu administrēšanai pēc Latvijas iestāšanās ES, 2004.gada sākumā tika organizētas vairākas mācības par ES likumdošanu Pievienotās vērtības nodokļa un uzņēmumu tiešo nodokļu jautājumos, kā arī par nodokļu konvenciju piemērošanu;
- lai uzlabotu muitas kontroli, VID Muitas kriminālpārvaldes vajadzībām pretkontrabandas aktivitāšu nodrošināšanai ir iegādātas deviņas speciāli aprīkotas automašīnas, četras šādas automašīnas ir iegādātas arī VID Finanšu policijas pārvaldes vajadzībām;
- Informācijas tehnoloģiju jomā Pasaules Bankas aizdevuma līdzekļi izmantoti, lai izstrādātu normatīvos dokumentus par VID Informatīvo sistēmu datu drošību.

Prognozes un plāni nākamajam gadam

VID 2005.gadā turpina realizēt šādus iepriekšējos gados uzsāktos *Phare* projektus:

- 33.00.00 programmas “Valsts nodokļu administrēšana” finansējuma ietvaros projektu 2003/004-979-08-02 “Valsts ieņēmumu dienesta nodokļu kontroles pilnveidošana” ar

finansējumu 2005.gadā Ls 915 058, tajā skaitā valsts budžeta līdzfinansējums Ls 230 662, ārvalstu finanšu palīdzība Ls 684 396.

- 34.00.00 programmas “Muitas politikas nodrošināšana” finansējuma ietvaros:
 - projektu 2002/000-590-11-01 “Muitas administratīvās kapacitātes stiprināšana, ieviešot muitas stratēģiju un ES savstarpēji savietojamas datu bāzes” ar finansējumu 2005.gadā Ls 2 141 360, tajā skaitā valsts budžeta līdzfinansējums Ls 120 199, ārvalstu finanšu palīdzība Ls 2 021 161;
 - projektu LE01.04.01 “Muitas infrastruktūras attīstība ostās un uz dzelzceļa” ar finansējumu 2005.gadā Ls 2 018 048 (valsts budžeta līdzfinansējums);
 - projektu 2003/004-979-08-01 “Integrētās tarifu vadības sistēmas un risku novērtēšana” ar finansējumu 2005.gadā Ls 2 592 057, tajā skaitā valsts budžeta līdzfinansējums Ls 617 736, ārvalstu finanšu palīdzība Ls 1 974 321.

2005.gadā VID paredzējis šādu prioritāro pasākumu realizāciju:

- pasākums “Administratīvās kapacitātes nodrošināšana saistībā ar ES līdzfinansēto projektu administratīvo, tehnisko, finanšu vadību un kontroli”, finansējums Ls 579 321 (t.sk., 57 štata vienību izveidošana);
- pasākums “VID informācijas sistēmas un ar to saistītās infrastruktūras pilnveidošana un uzturēšana”, finansējums Ls 857 735;
- pasākums “Akcīzes nodokļa naftas produktiem administrēšana un naftas produktu aprites uzraudzības procesa nodrošināšana”, finansējums Ls 295 79557 (t.sk., 25 štata vienību izveidošana);
- pasākums “VID Rīgas muitas reģionālās iestādes Rīgā, Citadeles ielā 1 renovācijas pabeigšana”, finansējums Ls 706 000;
- pasākums “Valsts investīciju programmas projekta OP 03 “Muitas posteņi uz robežām” ietvaros 2004.gadā iegādātā mobilā skenera Eiropas Savienības ārējās robežas muitas kontrolei uzturēšana”, finansējums Ls 87 000;
- pasākums “ASV valdības 2004.gadā dāvinātā mobilā skenera ES ārējās robežas muitas kontroles uzturēšana”, finansējums Ls 69 752.

GALVENIE DARBĪBAS RĀDĪTĀJI

VID viens no uzdevumiem ir valsts nodokļu, nodevu un citu valsts noteikto obligāto maksājumu iekasēšana atbilstoši nodokļu maksātāja saimnieciskajai darbībai un nodokļu likumu prasībām.

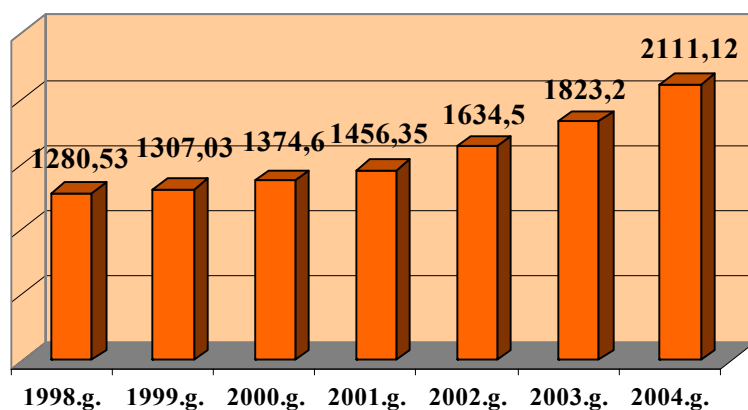
VID administrēto budžeta ieņēmumu izpilde

VID administrētie nodokļu un nenodokļu ieņēmumi valsts budžetā 2004.gadā ir 2111,12 milj. latu, kas ir par 287,93 milj. latu jeb 15,8 % vairāk kā 2003.gadā. Divas reizes mainītais gada plāns (palielināts par 163,73 milj. latu jeb 8,5 %) saskaņā ar likumu “Grozījumi likumā “Par valsts budžetu 2004.gadam”” ir izpildīts par 101,1 %.

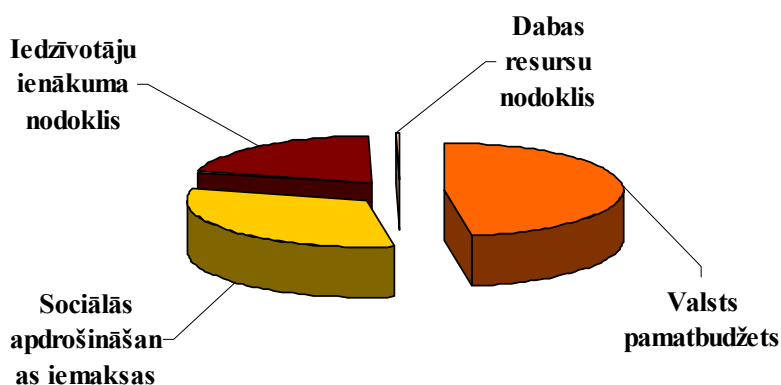
VID administrēto nodokļu un nenodokļu ieņēmumu pieaugumu valsts budžetā ietekmēja ekonomikas attīstības stabilitāte, likumdošanas izmaiņas, kā arī nodokļu administrācijas darba uzlabošana.

Līdz ar VID nodokļu administrēšanas stratēģijas 2002.–2004.gadam īstenošanas pabeigšanu, tika nodrošināta ES prasību izpilde nodokļu administrēšanas jomā pirms Latvijas iestāšanās ES. Ir izstrādāta VID nodokļu administrēšanas stratēģija 2005.–2009.gadam.

VID administrētie kopbudžeta ieņēmumi (milj.Ls)

VID administrēto valsts budžeta ieņēmumu struktūra

- valsts pamatbudžetā – Ls 1005 milj.;
- valsts sociālās apdrošināšanas obligātajās iemaksās – Ls 662,39 milj.;
- iedzīvotāju ienākuma nodoklī – Ls 435,53 milj.;
- dabas resursu nodoklī – Ls 8,20 milj.;

VID administrētie valsts budžeta ieņēmumi 2004.gadā, salīdzinot ar 2003.gadu

Budžeta veidi	2004.gada plāns (milj. Ls)	Ieņēmumi (milj. Ls)		Starpība (2004.g.–2003.g.)		Plāna izpilde	
		2003.g.	2004.g.	milj.Ls	%	milj. Ls	%
Valsts pamatbudžets	993,77	871,94	1005	133,06	15,3	11,23	101,1
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	657,11	574,25	662,39	88,14	15,3	5,28	100,8
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	427,8	367,28	435,53	68,25	18,6	7,73	101,8
Dabas resursu nodoklis	8,5	9,72	8,2	-1,53	-15,8	-0,29	96,5
Kopā	2087,18	1823,10	2111,12	287,92	15,8	23,94	101,1

NODOKĻU ADMINISTRĀCIJA

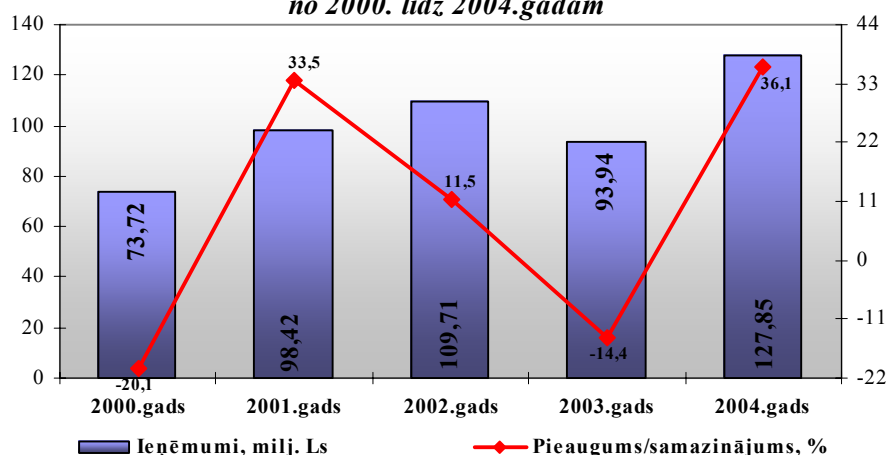
NODOKĻU IEŅĒMUMU IZPILDE

Uzņēmumu ienākuma nodoklis

Uzņēmumu ienākuma nodokļa ieņēmumi 2004.gadā ir 127,85 milj. latu, kas ir par 33,91 milj. latu jeb 36,1 % vairāk kā 2003.gadā un ieņēmumu izpilde pret gada plānu ir 100,9 %.

Neskatoties uz uzņēmumu ienākuma nodokļa likmes pakāpenisku samazinājumu līdz 15 % (2002.gadā – 22%, 2003.gadā – 19%, 2004.gadā – 15%), Uzņēmumu ienākuma nodokļa ieņēmumi ir palielinājušies, ko ietekmēja pārrēķina rezultātā par 2003.gadu aprēķināto summu nomaksa un avansa summu palielinājums.

*Uzņēmumu ienākuma nodokļa ieņēmumi
no 2000. līdz 2004.gadam*

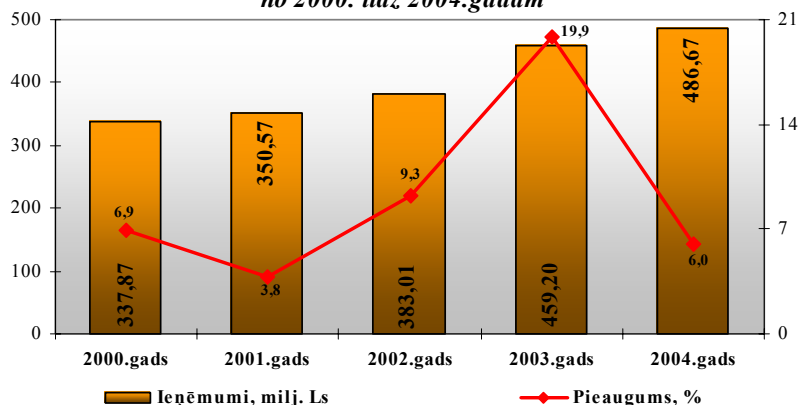
Pievienotās vērtības nodoklis (turpmāk – PVN)

PVN ieņēmumi 2004.gadā ir 486,67 milj. latu, kas ir par 27,47 milj. latu jeb 6,0 % vairāk kā 2003.gadā un ieņēmumu izpilde pret gada plānu ir 100,9 %.

PVN ietekmē gan valstī notiekošie ekonomiskie procesi, gan iedzīvotāju labklājības līmenis, gan likumdošanas normas, gan nodokļa maksājumu un pieprasīto atmaksu plūsma.

PVN pārmaksu atmaksai uz nodokļu maksātāju kontu vai citu nodokļu maksājumu segšanai 2004.gadā ir novirzīti par 42,35 milj. latu jeb 21,6 % vairāk kā 2003.gadā.

*Pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumi
no 2000. līdz 2004.gadam*

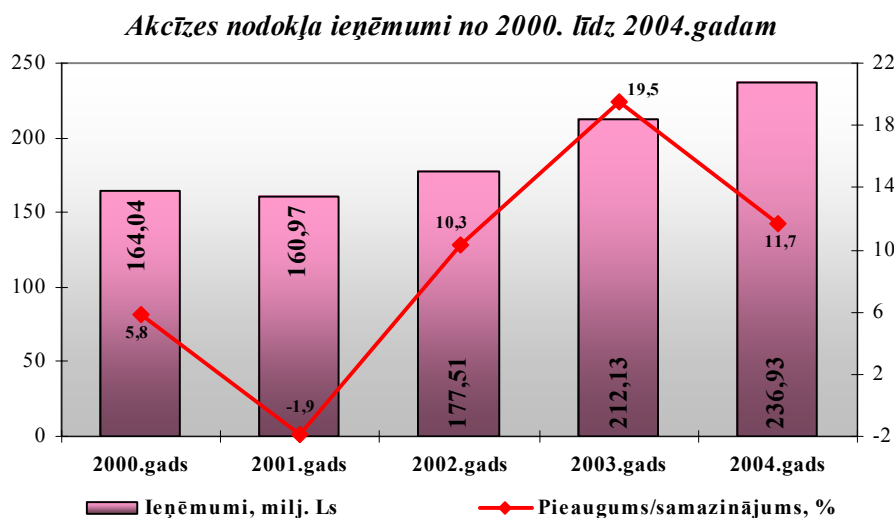
No 2004.gada 1.maija par precēm, kas tiek ievestas brīvam apgrozījumam no Eiropas Kopienas teritorijas, PVN tiek maksāts par realizētajām precēm iekšzemē. Iepriekšējā PVN maksāšanas kārtība saglabājas tikai tām precēm, kas tiek ievestas brīvam apgrozījumam no trešajām valstīm.

Sākot ar 2004.gada 1.maiju PVN par precēm, kas tiek ievestas no ES dalībvalstīm, tiek aprēķināts un maksāts līdz nākamā mēneša 15.datumam, iesniedzot PVN deklarāciju. Pirms 2004.gada 1.maija PVN par šīm precēm tika maksāts uz robežas vai 10 dienu laikā, ja tika izmantots galvojušs.

Akcīzes nodoklis

Ar akcīzes nodokli apliek alkoholiskos dzērienus un alu, tabakas izstrādājumus, naftas produktus, bezalkoholiskos dzērienus un kafiju, līdz 2004.gada 1.maijam arī vieglos automobiļus un motociklus.

Akcīzes nodokļa ieņēmumi 2004.gadā ir 236,93 milj. latu, kas ir par 24,80 milj. latu jeb 11,7 % vairāk kā 2003.gadā un ieņēmumu izpilde pret gada plānu ir 101,3 %.

Latvijai š.g. 1.maijā iestājoties ES, akcīzes nodoklim ir mainījusies maksāšanas kārtība, kā arī ir mainījušās akcīzes nodokļa likmes atsevišķām akcīzes precēm. No š.g. 1.maija likumā noteiktie nodokļu maksātāji aprēķināto nodokli par akcīzes precēm par iepriekšējo taksācijas periodu maksā valsts budžetā pēc taksācijas perioda beigām, t.i., līdz nākošā mēneša 15. datumam.

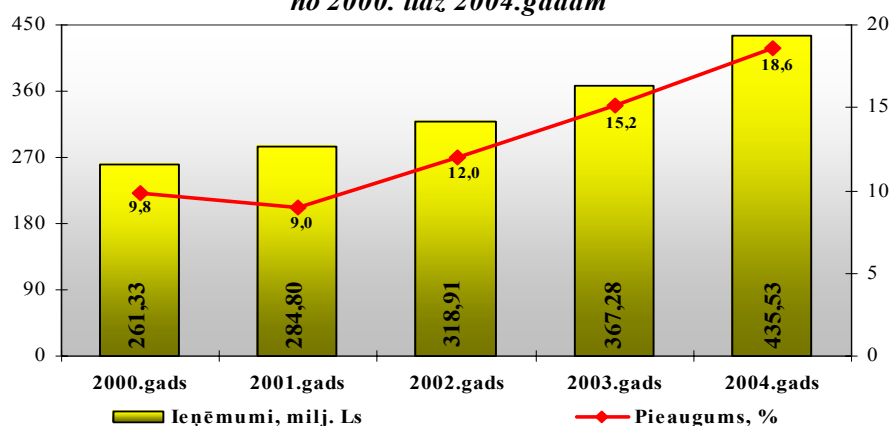
Akcīzes nodokļa ieņēmumu pieauguma samazinājums skaidrojams arī ar to, ka no 2004.gada 1.maija netiek iekasēts akcīzes nodoklis par vieglajiem automobiļiem un motocikliem, bet tā vietā tiek iekasēts vieglo automobiļu un motociklu nodoklis. Vieglo automobiļu un motociklu nodoklis 2004.gada maija – decembra mēnešos iekasēts 4,91 milj. latu apmērā.

Akcīzes nodokļa ieņēmumu struktūra 2004.gadā, salīdzinot ar 2003.gada ieņēmumu struktūru, ir mainījusies. Palielinājies akcīzes nodokļa par naftas produktiem īpatsvars par 2,1 % un ir 62,6 %, akcīzes nodokļa par tabakas izstrādājumiem īpatsvars palielinājies par 1,4 % un ir 12,0 %, savukārt samazinājies akcīzes nodokļa par pārējām akcīzes precēm (bezalkoholiskajiem dzērieniem, kafijas, līdz 2004.gada 1.maijam vieglajiem automobiļiem un motocikliem) īpatsvars par 2,3 % un ir 3,0 %, akcīzes nodokļa par alu īpatsvars par 0,6 % un ir 3,7 %, akcīzes nodokļa par alkoholiskajiem dzērieniem īpatsvars par 0,6 % un ir 18,7 %.

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi 2004.gadā ir 435,53 milj. latu, kas ir par 68,25 milj. latu jeb 18,6 % vairāk kā 2003.gadā un ieņēmumu izpilde pret gada plānu ir 101,8 %.

**Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi
no 2000. līdz 2004.gadam**

Valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu un iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājumu apjomu galvenokārt ietekmē:

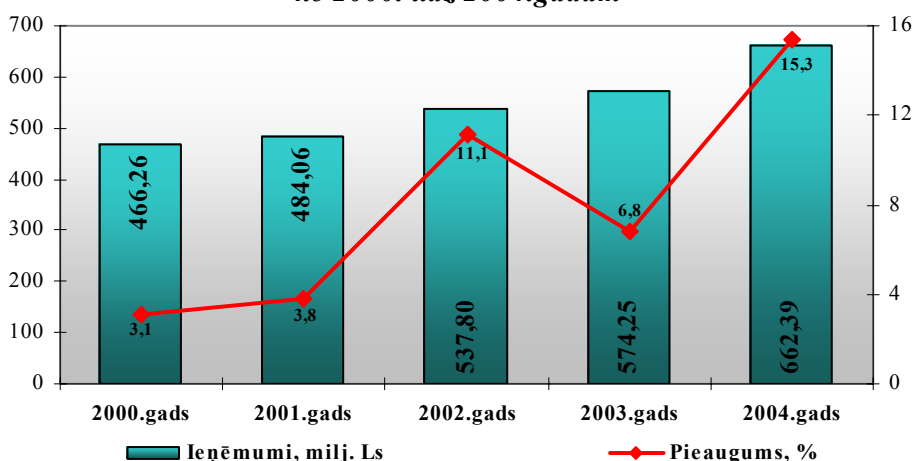
- **iedzīvotāju nodarbinātības svārstības.** Nodarbinātības valsts aģentūras dati liecina, ka pēdējos mēnešos valstī reģistrētais bezdarba līmenis ir nemainīgs un ir 8,5 % no valsts ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem, turklāt, salīdzinot ar 2003.gada decembri, tas ir samazinājies par 0,1 procentpunktu. VID informācija liecina, ka darba ņēmēju skaits 2004.gada novembra beigās, salīdzinot ar 2003. gada attiecīgo periodu, ir palielinājies par 3,0 %;
- **darba samaksas svārstības.** Pēc Centrālās statistikas pārvaldes sniegtās informācijas 2004.gadā strādājošo mēneša vidējā bruto samaksa bija Ls 211, kas ir par 9,9 % vairāk kā 2003.gadā. Sabiedriskajā sektorā strādājošo mēneša vidējā bruto darba samaksa bija Ls 243, kas ir par 8,5 % vairāk kā 2003.gadā;
- **minimālās darba algas pieaugums.** Darba ņēmēju vidējo ienākumu, tādējādi valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumus pozitīvi ietekmē minimālās algas apjoma palielinājums līdz 80 latiem no 2004.gada 1.janvāra, kas noteikts Ministru kabineta 2003.gada 23.septembra noteikumos Nr.535 "Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi".

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumu pieauguma tempus samazina nodokļa atmaksu pieaugums. Iesniedzot iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijas, nodokļu maksātājiem – fiziskām personām, uzrādot attaisnojuma dokumentus par izdevumiem izglītībai un ārstnieciskajiem pakalpojumiem, ir tiesības atgūt daļu no iemaksātās iedzīvotāju ienākuma nodokļa summas. 2004.gadā nodokļu maksātājiem ir atmaksāts 6,82 milj. latu, kas ir par 2,07 milj. latu jeb 43,5 % vairāk kā 2003.gadā.

Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas

Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas 2004.gadā iekasētas 662,39 milj. latu, kas ir par 88,14 milj. latu jeb 15,3 % vairāk kā 2003.gadā un ieņēmumu izpilde pret gada plānu ir 100,8 %.

*Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu ieņēmumi
no 2000. līdz 2004.gadam*

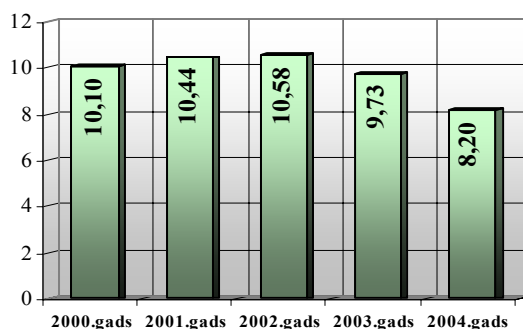
Dabas resursu nodoklis

Dabas resursu nodoklis 2004.gadā iekasēts 8,20 milj. latu, kas ir par 1,53 milj. latu jeb 15,8 % mazāk kā 2003.gada ieņēmumi. Ieņēmumu izpilde pret gada plānu ir 96,5 %.

Dabas resursu nodokļa ieņēmumu samazinājums 2004.gadā, salīdzinot ar 2003.gadu, ir skaidrojams ar grozījumiem likumā "Par dabas resursu nodokli", ar kuriem tika izmainīta dabas resursu nodokļa aprēķina un nomaksas kārtība. Sākot ar 2004.gada 1.maiju, dabas resursu nodoklis vairs nav jāmaksā videi kaitīgu preču un preču iepakojumā ieviešanas brīdī Latvijas teritorijā – nodokli aprēķina un maksā par iepriekšējā ceturksnī Latvijas teritorijā realizētām vai izmantotām savas saimnieciskās darbības nodrošināšanai videi kaitīgām precēm un preču iepakojumu līdz nākamā mēneša 20.datumam. Tādējādi dabas resursu nodokli maksā reizi ceturksnī. Ja aprēķinātais nodoklis gadā pēc pamatlikmēm nepārsniedz 100 latu, tad saskaņā ar minēto likumu nodokļa maksātājs aprēķina un maksā dabas resursu nodokli vienreiz gadā – par visu iepriekšējo gadu līdz nākamā gada 20.janvārim.

Dabas resursu nodokļa ieņēmumu samazinājums ir saistīts arī ar to, ka 2004.gadā Vides ministrija, pamatojoties uz Ministru kabineta 2002.gada 25.jūnija noteikumiem Nr.270 "Dabas resursu nodokļa atvieglojumu piemērošanas kārtība uzņēmumiem (uzņēmēj sabiedrībām), kuri realizē brīvprātīgu izlietotā iepakojuma apsaimniekošanas programmu", ir piešķīrusi dabas resursu nodokļa par preču iepakojumu atvieglojumus 80 % apmērā uzņēmumiem, kuri noslēguši līgumus ar SIA "Latvijas Zaļais punkts" un SIA "Zaļā josta" par izlietotā iepakojuma apsaimniekošanu.

*Dabas resursu nodokļa ieņēmumi no
2000. līdz 2004.gadam, milj. Ls*

Par konfiscēto un citu valstij piekritīgo mantu

Valsts budžets gūst ienākumus arī no konfiscētās un citas valstij piekritīgās mantas realizācijas. 2004.gadā pieņemti 4503 lēmumi par mantas piekritību valstij un šādā veidā valsts budžetā, attiecīgo institūciju kontos un Lauku attīstības fondā iekasēti 242,8 tūkst. latu. 71,8 % no šīs summas ir ienākumi no valstij piekritīgo sadzīves priekšmetu realizācijas. Otrs ieņēmumu avots ir pārtikas produktu realizācija, šie ieņēmumi ir 14,5 %. No kopējiem ienākumiem 60,3 tūkst. latu jeb 24,8 % ieskaitīti valsts budžetā.

VID ir pieņēmis 52,5 % lēmumu (spriedumu) mantas konfiskācijas darījumu veikšanai.

Valsts institūciju veikto kontroles pasākumu rezultātā no legālās apgrozības izņemti un konfiscēti un normatīvo aktu noteiktajā kārtībā 2004.gadā iznīcināti 121 tūkst. litri alkohola un 23,9 milj. cigarešu.

Realizācijas ienākumi no konfiscētās degvielas 2004.gadā ir 12 tūkst. latu. Ieņēmumi no konfiscētās mantas realizācijas nav prognozējami, jo, realizējot konfiscēto mantu, ne vienmēr ir gūstami ieņēmumi. Konfiscētie tabakas izstrādājumi un lieli daudzumi alkohola tiek iznīcināti, un tam ir nepieciešami vēl papildu izdevumi, tādējādi netiek gūti nekādi realizācijas ieņēmumi. Turklāt tiek konfiscētas arī tādas preces, kuras nekādā gadījumā nevar tikt realizētas, gūstot ieņēmumus, piemēram, narkotikas.

NODOKĻU KONTROLES REZULTĀTI

Lai pārliecinātos, ka nodokļu maksātājs ir pareizi aprēķinājis, veicis savlaicīgus un precīzus valsts nodokļu, nodevu un citus valsts noteiktos maksājumus valsts budžetā, VID veic regulārus kontroles pasākumus.

Saskaņā ar VID Nodokļu kontroles stratēģiju 2004. – 2006.gadam nodokļu kontroles procesā ir noteikti šādi nodokļu kontroles pasākumi – nodokļu audits, tematiskā pārbaude, novērošana un apsekošana.

VID iestādes 2004.gadā ir veikušas vismaz vienu nodokļu kontroles pasākumu 39 028 juridiskām personām jeb 31 % no juridisko personu skaita, t.sk., 25 408 ar PVN apliekamajām personām jeb 46 % no ar PVN apliekamo personu skaita. Tādējādi 2004.gadā sekmīgi ir īstenots viens no Nodokļu kontroles stratēģijā izvirzītajiem uzdevumiem – veikt vismaz vienu no nodokļu kontroles veidiem katrai ar PVN apliekamajai personai reizi trīs gados.

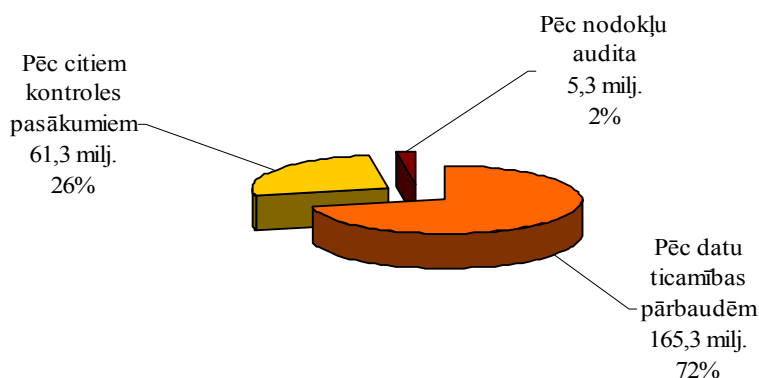
Šajā periodā veikti nodokļu kontroles pasākumi 5259 fiziskajām personām.

PVN administrēšana

2004.gadā VID iestādes ir saņēmušas 28 878 pieprasījumus PVN pārmaksu atmaksai no 7145 ar PVN apliekamajām personām. PVN pārmaksu atmaksa pieprasīta Ls 244,8 milj. apmērā jeb par 17 % vairāk kā 2003.gadā. Saistībā ar PVN pārmaksu atmaksu pieprasījumiem ir veiktas 27 969 datu ticamības pārbaudes 7009 ar PVN apliekamajām personām, kurās salīdzināta VID rīcībā esošā informācija ar PVN deklarācijās uzrādīto informāciju. Konstatējot uzrādītajā informācijā datu neatbilstības, VID iestādes ir veikušas 4284 tematiskās pārbaudes un 1900 apsekošanas. PVN pārmaksas atmaksu pārbaudītu gaitā ir veikti arī daļējie vai vienkāršie PVN auditi.

Pieņemti lēmumi atmaksāt PVN pārmaksas Ls 231,9 milj. apmērā, t.sk., Ls 165,3 milj. pēc datu ticamības pārbaudēm, Ls 5,3 milj. pēc nodokļu audita un Ls 61,3 milj. pēc citiem kontroles pasākumiem.

Pieņemti lēmumi atmaksāt PVN pārmaksas

2004.gadā atteikta PVN pārmaksu atmaksa Ls 14,1 milj. apmērā jeb 5,8 % no pieprasītās summas. PVN pārmaksu atmaksas atteikšanas iemesli:

- 81,6 % pēc datu ticamības pārbaudēm, kurās konstatēts, ka tiek pieprasīta PVN pārmaksas atmaksa, kuras reāli nav; pieprasītā PVN pārmaksas summa pārsniedz 18 % no darījumu kopējās vērtības taksācijas periodā; PVN pārmaksu atmaksa pieprasīta atkārtoti saskaņā ar likuma “Par pievienotās vērtības nodokli” 12.panta divpadsmito daļu, kad taksācijas perioda darījumu vērtība, kurai piemērojama 0 % likme, nepārsniedz 50 % no kopējās apliekamo darījumu vērtības vai saskaņā ar likuma “Par nodokļiem un nodevām” 28.panta trešo daļu, kad nodokļu maksātājam ir nokavētie nodokļu un ar tiem saistītie maksājumi vai arī pret nodokļu

maksātāju vai tā amatpersonu ierosināta krimināllieta par krāpšanu, dokumentu viltošanu, izvairīšanos no nodokļu un tiem pielīdzināmo maksājumu nomaksas;

- 14,2 % pēc nodokļu audita;
- 4,2 % pēc citiem kontroles pasākumiem (tematiskās pārbaudes, apsekošanas).

Nodokļu maksātāju iesniegto pārsūdzību rezultātā par atteiktajām pieprasītajām PVN pārmaksu atmaksām 2004.gadā daļēji vai pilnībā atcelti lēmumi par iepriekš PVN nodokļu auditos papildus aprēķināto PVN summu Ls 2,8 milj. apmērā.

Par PVN pārmaksu atmaksu pārbaudēs konstatētajiem pārkāpumiem VID iestādes ir nosūtījušas materiālus VID Finanšu policijas pārvaldei krimināllietas ierosināšanai par 142 ar PVN apliekamajām personām par PVN summu Ls 10,8 milj., pret 35 nodokļu maksātājiem tika ierosinātas krimināllietas.

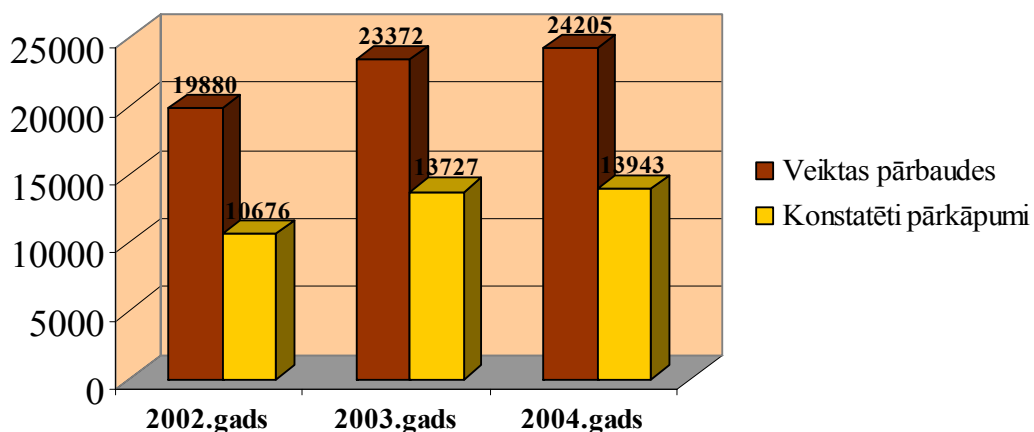
2004.gadā, konstatējot nodokļu maksātāju iesniegtajās PVN deklarācijās neatbilstības salīdzinājumā ar citu VID rīcībā esošo informāciju, VID iestādes nosūtīja 6441 nodokļu maksātājam informatīvas vēstules, kurās tika norādītas konstatētās neatbilstības. Pēc informatīvu vēstuļu saņemšanas 3659 nodokļu maksātāji jeb 57 % iesniedza 4818 precizētas PVN deklarācijas un 1265 nodokļu maksātāji jeb 20 % sniedza 1432 paskaidrojumus par konstatētajām novirzēm.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2003.gada 9.septembra noteikumiem Nr.502 "Kārtība, kādā Valsts ieņēmumu dienests izslēdz personu no Valsts ieņēmumu dienesta ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo personu reģistra" no ar PVN apliekamo personu reģistra 2004.gadā ir izslēgtas 3499 ar PVN apliekamās personas. 58 % no visiem ar PVN apliekamo personu reģistra izslēgtajiem nodokļu maksātājiem ir izslēgti saistībā ar PVN deklarāciju neiesniegšanu.

Tematiskās pārbaudes

2004.gadā VID teritoriālās iestādes pavisam veikušas 33 012 tematiskās pārbaudes, kas ir par 8112 tematiskajām pārbaudēm vairāk nekā 2003.gadā. Tematisko pārbaūžu rezultativitāte ir 58% jeb 13 943 (izņemot tematiskās pārbaudes ar iemeslu "APP koordinēta pārbaude" un tēmas "Savstarpējo darījumu salīdzināšana" un "Akcīzes preču pavaddokumenti"), kas ir par 1 % zemāka kā 2003.gadā. Tematiskās pārbaudes veiktas 21 573 nodokļu maksātājiem, t.sk., 19 225 juridiskajām personām, kas ir 15 % no Nodokļu maksātāju reģistrā reģistrēto juridisko personu skaita, un 2348 fiziskajām personām.

Tematisko pārbaūžu un tajās konstatēto pārkāpumu skaits

Par 7960 tematiskajās pārbaudēs konstatētajiem pārkāpumiem piemērots naudas sods, saskaņā ar Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksu Ls 648,9 tūkst. apmērā. Pārbaūžu skaits, kurās piemērots naudas sods, salīdzinot ar 2003.gadu, ir samazinājies par 257 pārbaudēm jeb 3 % no kopējā pārbaūžu skaita, arī piemērotā naudas soda summa ir samazinājusies par Ls 100,1 tūkst. jeb par 13 % no kopējās summas. Izvērtējot tematiskajās pārbaudēs konstatētos pārkāpumus, 2004.gadā 5365 gadījumos VID iestādes ir izbeigušas lietvedību, piemērojot mutvārdu aizrādījumu (39 % gadījumos no tematiskajās pārbaudēs konstatēto pārkāpumu skaita).

Kopumā VID iestādes 2004.gadā 98 % gadījumu, kad tematiskajās pārbaudēs ir konstatēti pārkāpumi saskaņā ar Latvijas administratīvo pārkāpumu kodeksu, ir piemērojušas naudas sodu vai izteikušas mutvārdu aizrādījumu, pieņemot lēmumu par lietvedības izbeigšanu, 2003.gadā – 97 %. 856 nodokļu maksātājiem, veicot vairākas tematiskās pārbaudes atkārtoti, konstatēti tie paši pārkāpumi, kas iepriekš. Brīdinājumi par saimnieciskās darbības apturēšanu saskaņā ar Ministru kabineta 1999.gada 26.oktobra noteikumiem Nr.363 “Kārtība, kādā apturama saimnieciskā darbība, ja nav nodrošināta ar nodokļiem un nodevām apliekamo objektu pareiza un pilnīga uzskaitē” izteikti 1136 gadījumos, kas ir par 44 % mazāk kā 2003.gadā (2020 gadījumi).

2004.gadā no VID iestāžu veiktajām tematiskajām pārbaudēm 89 % bijušas kompleksās tematiskās pārbaudes (21 501). Šis rādītājs, salīdzinot ar 2003.gadu, kad 88 % gadījumu bija veiktas kompleksās tematiskās pārbaudes ir palielinājies par 1 %. 11 % gadījumu ir veiktas vienkāršās tematiskās pārbaudes (2704). Rezultatīvitate šīm pārbaudēm attiecīgi bijusi 61 % un 32 %. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, komplekso tematisko pārbaudžu, t.i., pārbaudžu, kurās tiek pārbaudītas vairākas tēmas, rezultatīvitate nav mainījusies.

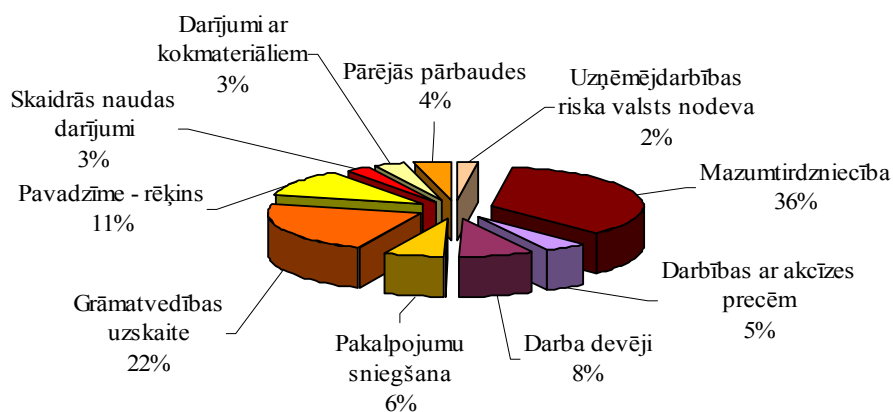
33 % gadījumu jeb 10 923 pārbaudēs ir veiktas plānotās tematiskās pārbaudes un 67 % gadījumu jeb 22 089 tematiskās pārbaudes veiktas citu iemeslu dēļ.

Pēc citu VID iestāžu pieprasījuma veikti 19,5 % no tematiskajām pārbaudēm, t.sk., par tēmu “Savstarpējo darījumu salīdzināšana” un “Akcīzes preču pavaddokumenti”. 14,1 % tematisko pārbaudžu iemesls bija komisijas ieteikums, izskatot PVN pārmaksu atmaksas pieprasījumu, bet 4,1 % tematiskās pārbaudes veiktas saskaņā ar VID Galvenās nodokļu pārvaldes uzdevumiem pārbaudīt dažādas uzņēmumu saimnieciskās darbības veikšanas vietas (piemēram, gaļas pārstrādes un ražošanas vietas) vai darījumus (piemēram, augošu mežu vai kokmateriālu pārdošanu).

VID iestādes 2004.gadā visvairāk tematiskajās pārbaudēs ir pārbaudījušas darba devējus – 17 176, uzņēmumu grāmatvedības uzskaiti – 10 716 un mazumtirdzniecību – 9991. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, visvairāk ir pieaudzis akcīzes preču noliktavu un ievesto pamatlīdzekļu pārbaudžu skaits.

Visvairāk pārkāpumu konstatēts mazumtirdzniecības pārbaudēs – 36 % no visiem konstatētajiem pārkāpumiem.

Tematiskajās pārbaudēs konstatēto opārkāpumu skaits un īpatsvars salīdzinājumā pa pārbaudžu tēmām

VID iestādes, tematiskajās pārbaudēs konstatējot pārkāpumus, 201 gadījumā ir konfiscējušas preces Ls 9,9 tūkst. apmērā. Turklāt konfiscēti alkoholiskie dzērieni, tabaka un tabakas izstrādājumi, automašīnas, dīzeļdegviela un citas preces, kurām konfiskācijas laikā nebija iespējams noteikt preces vērtību.

VID iestādes, tajā skaitā VID Finanšu policijas pārvalde, sadarbībā ar citām kontroles institūcijām 2004.gadā veikušas 2432 tematiskās pārbaudes, konstatējot pārkāpumus 1641 pārbaudē, tātad rezultatīvitate bijusi 67 % gadījumu. VID iestādēm visvairāk tematiskās

pārbaudes veiktas kopā ar Ekonomikas policiju – 655 pārbaudes, VID Finanšu policijas pārvaldi – 572 pārbaudes un Valsts darba inspekciju – 550 pārbaudes.

Pēc Latvijas iestāšanās ES VID iestādes veic akcīzes preču un to pavaddokumentu aprites kontroli gadījumos, kad pārvieto akcīzes preces, piemērojot atlikto nodokļa maksāšanu, vai pārvieto kādā dalībvalstī brīvam apgrozījumam izlaistas akcīzes preces uz citu dalībvalsti komerciālos nolūkos. No 2004.gada maija līdz decembrim VID iestādes veikušas 191 akcīzes preču pavaddokumentu pārbaudi. Šajās pārbaudēs pārkāpumi nav konstatēti.

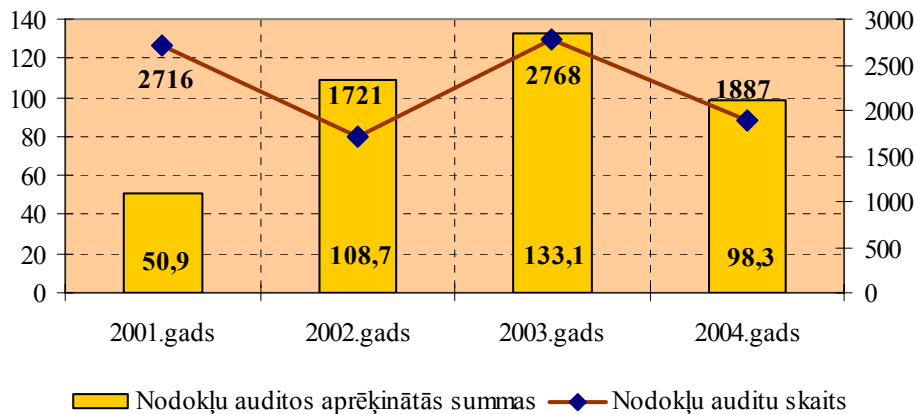
Nodokļu auditi

VID iestādes 2004.gadā ir veikušas 1887 nodokļu auditus, no kuriem 1525 auditi ir veikti juridiskām personām un 362 auditi fiziskām personām.

2003.gadā VID iestādes nodokļu auditos papildus aprēķinājušas Ls 98,3 milj. (ņemot vērā korekcijas, kas veiktas pārsūdzību rezultātā), t.sk., Ls 96,7 milj. jeb 98 % no kopējās nodokļu auditos aprēķinātās summas ir aprēķināts juridisko personu nodokļu auditos un Ls 1,6 milj. jeb 2 % ir aprēķināts fizisko personu nodokļu auditos.

Salīdzinot ar 2003.gadu (Ls 133,1 milj.), nodokļu auditos papildus aprēķinātā summa kopumā samazinājusies par 26 %. Gandrīz divas reizes tā pieaugusi VID Kurzemes reģionālajā iestādē (par 76 %), bet divas reizes mazāk aprēķinājusi VID Latgales reģionālā iestāde, VID Zemgales reģionālā iestāde un VID Lielo nodokļu maksātāju pārvalde.

Nodokļu auditu skaits un nodokļu auditos papildus aprēķinātās summas

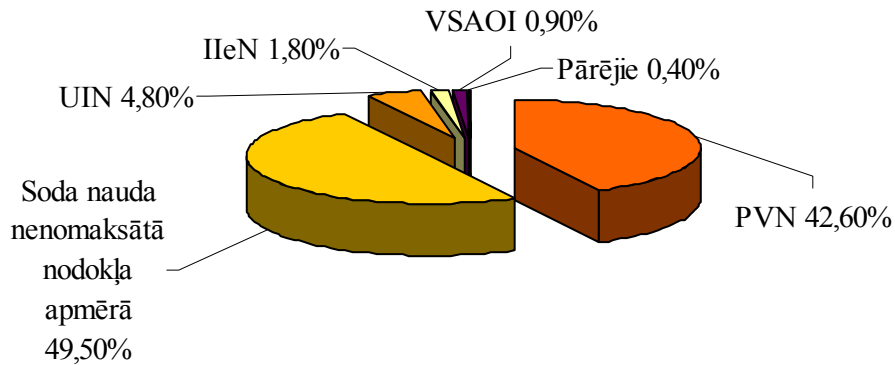

Pēc nodokļu maksātāju pamatdarbības veidiem, tāpat kā iepriekšējos gados, joprojām prioritāti saglabā nodokļu auditi nodokļu maksātājiem, kuri veic darījumus ar kokmateriāliem. 2004.gadā šādiem nodokļu maksātājiem veikti 179 nodokļu auditi un papildus aprēķināti Ls 10,6 milj., kas ir 11 % no kopējās nodokļu auditos papildus aprēķinātās summas. Nodokļu maksātājiem, kas veic darījumus ar naftas produktiem, veikti 24 nodokļu auditi, papildus aprēķinot Ls 3,3 milj. jeb 3 % no kopējās nodokļu auditos papildus aprēķinātās summas.

No 2004.gadā veikto nodokļu auditu skaita (1887) rezultātīvs ir bijis 1631 nodokļu audits, tātad rezultativitāte ir 86 %.

2004.gadā sadarbībā ar Lietuvas un Dānijas nodokļu administrāciju veikti divi vienlaikus nodokļu auditi. Sadarbībā ar Igaunijas un Zviedrijas nodokļu administrācijām uzsākti divi vienlaikus nodokļu auditi.

Nodokļu auditos papildus aprēķinātie maksājumi

Pārējie kontroles pasākumi

VID iestādes 2004.gadā ir saņēmušas 21 889 iesniegumus no lauksaimniecības produkcijas ražotājiem par akcīzes nodokļa atmaksu par izlieto to dīzeļdegvielu Ls 8331,0 tūkst. apmērā, pārbaudīti 23 168 iesniegumi (t.sk., 2003.gadā iesniegtie). Pārbaudot akcīzes nodokļa atmaksas pamatotību, 2049 pārbaudēs konstatēti pārkāpumi, kā rezultātā samazināta akcīzes nodokļa atmaksa Ls 261,2 tūkst. apmērā.

Turklāt 2003.gadā VID iestādes par akcīzes nodokļu atmaksu ir saņēmušas 28 iesniegumus Ls 327,2 tūkst. apmērā no tiem uzņēmumiem, kuri degvielu izmanto par kurināmo. Veicot pārbaudes, konstatēti trīs pārkāpumi, kā rezultātā samazināta atmaksa Ls 0,1 tūkst. apmērā.

VID teritoriālās iestādes 2004.gadā par iedzīvotāju ienākuma nodokļa atmaksu saistībā ar pievienotiem dokumentiem par attaisnotiem izdevumiem (medicīnas un izglītības) ir saņēmušas 141 335 Gada ienākumu deklarācijas, no kurām pārbaudīta 140 421 deklarācija jeb 99 %, konstatējot pārkāpumus 12 912 deklarācijās, samazinot atmaksu Ls 168 tūkst. apmērā. Turklāt ir iesniegtas 58 897 Gada ienākumu deklarācijas, kurās samazināts aprēķinātais un iemaksātais iedzīvotāju ienākuma nodoklis. No šīm iesniegtajām deklarācijām pārbaudītas ir 54 543 jeb 93%, konstatējot pārkāpumus 4193 deklarācijās. Konstatēto pārkāpumu rezultātā 2003.gadā iedzīvotāju ienākuma nodokļa atmaksa tika samazināta par Ls 70,5 tūkst.

Saņemti 3182 iesniegumi par uzņēmumu ienākuma nodokļa pārmaksas atmaksām, no kuriem pārbaudīti 2587 iesniegumi, konstatējot pārkāpumus 223 gadījumos.

Par PVN atmaksu ārvalstu pārstāvniecībām un ar tām saistītām personām, kā arī par preču piegādēm vai pakalpojumiem, par kuriem samaksāts no ārvalstu neatmaksājamās tehniskās palīdzības, šajā periodā ir saņemti 1543 iesniegumi. Pārbaudīts 1681 iesniegums (t.sk., 2003.gadā iesniegtie), pārkāpumi konstatēti 595 gadījumos. Pārbaudu rezultātā samazināta atmaksa par Ls 310,7 tūkst.

Lai kontrolētu nodokļu maksātāja nodokļu bāzi un aprēķinātos nodokļus, un lai VID rīcībā būtu informācija par nodokļu maksātāju saimnieciskās darbības patiesajiem apjomiem un darījumiem, 2004.gadā VID iestādes ir veikušas 304 saimnieciskās darbības novērošanas 224 nodokļu maksātājiem (juridiskajām un fiziskajām personām).

VID iestādes 2004.gadā 28 433 nodokļu maksātājiem ir veikušas 37 381 apsekošanu. Visvairāk ir apsekoti nodokļu maksātāji pirms reģistrācijas ar PVN apliekamo personu reģistrā – 9410 apsekošanas (25 % no kopējā skaita) un kuriem VID iestāde ir nolēmusi uzsākt vienkāršotas likvidācijas procesu – 6714 apsekošanas (18 %).

Piedziņas darbs

2004.gadā VID teritoriālo iestāžu piedziņas darba rezultātā budžetā ieskaitīti Ls 118,9 milj., vai 6,3 % vairāk kā 2003.gadā.

No 2004.gadā piedzītās nodokļu parādu summas:

- sociālās apdrošināšanas iemaksas ir Ls 46,9 milj. vai 39,5 %;
- pievienotās vērtības nodoklis Ls 30,3 milj. vai 26,6 %;
- iedzīvotāju ienākuma nodoklis Ls 7,2 milj. vai 6,1 %;
- akcīzes nodoklis Ls 1,0 milj. vai 0,8 %;
- pārējie nodokļi Ls 1,9 milj. vai 1,6 %.

2004.gadā veiktas 330 420 piedziņas darbības, kas ir par 45 437 darbībām vai 15,9 % vairāk kā 2003.gadā. Palielinājies tādu darbību skaits kā:

- pieprasījumi atsaukt darbības licenci par 205 darbībām;
- uzlikti inkaso bankas kontiem par 2582 darbībām;
- uzlikts mantas arests par 460 darbībām, u.c.

Valsts budžeta iemaksu parādu summa 2005.gada 1.janvārī ir Ls 394,2 milj. un salīdzinājumā ar 2004.gada 1.janvāri ir samazinājusies par Ls 30,5 milj. vai 7,2 %, tai skaitā parādi, kuriem izsniegti nomaksas pagarinājumi palielinājušies par Ls 1,3 milj., bet apturētie parādi (parādi, kuriem neapņēma pamatparāda palielinājumu un nokavējuma naudu) samazinājušies par Ls 29,9 milj. Aktuālie parādi šajā laika periodā samazinājušies par Ls 1,9 milj.

Valsts pamatbudžeta iemaksu parādu summa 2005.gada 1.janvārī ir Ls 277,6 milj. vai 4,6 %, tajā skaitā parādi, kuriem izsniegti nomaksas pagarinājumi palielinājušies par Ls 0,6 milj., bet apturētie parādi samazinājušies par Ls 11,0 milj. Aktuālie parādi šajā laika periodā samazinājušies par Ls 2,9 milj.

Rādītāju uzlabošanās izskaidrojama ar piedziņas darba uzlabošanu VID teritoriālajās iestādēs, VID Juridiskās pārvaldes amatpersonu semināru organizēšanu nokavēto nodokļu maksājumu piedziņas jautājumos. Tāpat uzlabojies darbs ar bezcerīgajiem parādniekiem, kuriem nav mantas un naudas līdzekļi, uz ko var vērst piedziņu, jo tika aktivizētas un efektīvas maksātnespējas procedūras. VID Juridiskās pārvaldes Maksājumu piedziņas daļa nodrošina ES dalībvalstu nokavēto maksājumu piedziņas un informācijas apmaiņas tiesību normu izpildi.

VID Juridiskās pārvaldes Maksājumu piedziņas daļa sagatavoja 1492 rīkojuma projektus par nodokļu parādu dzēšanu.

NODOKĻU ADMINISTRĒŠANAS PROCESA EFEKTIVITĀTES PAAUGSTINĀŠANA

- Izstrādāti, apstiprināti un saistībā ar grozījumiem normatīvajos aktos papildināti nodokļu aprēķināšanas, uzskaites, maksāšanas un nodokļu kontroles metodiskie norādījumi, nodokļu deklarāciju aizpildīšanas kārtības – 75.
- Izstrādāti un izdoti 36 VID rīkojumi un to grozījumi elektronisko kases aparātu, sistēmu un darījumu apliecinājošu dokumentu jomā.
- Izstrādāti 89 priekšlikumi un sniegti 367 atzinumi par nodokļu likumiem un citiem valsts ekonomiskos procesus regulējošiem normatīvajiem aktiem.
- Sniegti 510 skaidrojumi VID teritoriālajām iestādēm un VID Lielo nodokļu maksātāju pārvaldei (turpmāk – LNMP) nodokļu aprēķināšanas, uzskaites un maksāšanas kārtības un nodokļu kontroles jautājumos.
- Organizēti 100 semināri (t.sk., diskusijas–piedzēdes apmaiņas, lekcijas) VID teritoriālo iestāžu un VID LNMP darbiniekiem par nodokļu normatīvajiem aktiem, nodokļu aprēķināšanas un maksāšanas metodiskajiem norādījumiem un nodokļu kontroles jautājumiem. VID Galvenās nodokļu pārvaldes speciālisti piedalījušies kā lektori 111 semināros nodokļu maksātājiem.
- VID mājas lapā internetā sadaļā “VID informē” ievietota un pastāvīgi tiek aktualizēta informācija saistībā ar ES – par izmaiņām nodokļu administrēšanā pēc Latvijas iestāšanās ES, par VID teritoriālo iestāžu un VID LNMP rīkotajiem semināriem nodokļu maksātājiem, kā arī par lauksaimniecības produktu krājumu deklarēšanu u.c. informācija.
- Nodokļu maksātājiem sniegtas 421 942 konsultācijas nodokļu normatīvo aktu piemērošanas jautājumos, t.sk., 17 381 izmantojot VID informatīvā tālruņa līniju.
- Organizēti 1682 izglītošanas pasākumi nodokļu maksātājiem.
- Veikti 1846 nodokļu maksātājus informējoši pasākumi presē, radio un televīzijā par nodokļu aplikšanas jautājumiem.
- 2004.gada 28.aprīlī darbu uzsāka VID informatīvā tālruņa līnija nodokļu administrēšanas jautājumos (tāl. 7211011), kur nodokļu maksātāji var saņemt informāciju par šādiem nodokļu administrēšanas jautājumiem:
 - informāciju par izmaiņām nodokļu administrēšanā pēc Latvijas iestāšanās ES;
 - VID un nodokļu maksātāju tiesībām, pienākumiem un to praktisko realizēšanu;
 - VID teritoriālo iestāžu darba laikiem un adresēm;
 - vispārējiem nodokļu aprēķināšanas un maksāšanas jautājumiem;
 - nodokļu maksātāju reģistrācijas kārtību;
 - nodokļu deklarāciju iesniegšanas termiņiem, kārtību;
 - informāciju no VID publiskajām datu bāzēm;
 - citiem vispārējiem nodokļu administrēšanas jautājumiem.
 Saņemtie nodokļu maksātāju jautājumi, kā arī atbildes uz tiem īsi tiek reģistrētas Gadījumu reģistrēšanas informācijas sistēmā (GRIS).
- Lai nodrošinātu nodokļu maksātājiem iespēju saņemt nepieciešamo informāciju no VID saistībā ar iestāšanos ES, izveidoti un no 1.maija darbību uzsāka informatīvie tālruņi: par PVN reģistrācijas numuru derīguma pārbaudi darījumiem ES teritorijā (tāl. 7028792, 7028785); par akcīzes preču noliktavas turētāja, akcīzes preču noliktavas un apstiprinātā tirgotāja akcīzes identifikācijas numuru derīgumu (tāl. 7028795, 7028897).
- Attīstīta sadarbība ar citām valsts pārvaldes iestādēm, nevalstiskām institūcijām un nodokļu maksātājiem – organizētas un notikušas 305 tikšanās, kā arī ņemta dalība 70 citu valsts pārvaldes iestāžu un nevalstisko organizāciju izveidotajās darba grupās, t.sk., par Eiropas Kopienas pašu resursu iemaksu aprēķināšanas un administrēšanas procedūru izstrādi, par likumprojektu par lauksaimniecības produktu krājumu deklarēšanu un maksājumu piemērošanu liekajiem krājumiem saistībā ar Latvijas pievienošanos ES, par Ministru kabineta noteikumu un nepieciešamo grozījumu izstrādi, kas stājas spēkā ar Latvijas pievienošanos ES,

par nodokļu krāpšanas novēršanu, par metālu atgriezumam un lūžņu apriti reglamentējoša normatīvā akta izstrādi u.c.

- Piedalīšanās 38 VID darba grupās, t.sk. par VID teritoriālo iestāžu darba slodzi un funkciju pārskatīšanu nodokļu un muitas jomā, par vienotu akcīzes nodokļa administrēšanu un akcīzes preču aprites uzraudzību VID struktūrvienībās no 2004.gada 1.maija, par normatīvo aktu projektu izstrādi, par VID struktūrvienību izņemtajām un konfiscētajām precēm, par e-komercijas kontroles sistēmas izveidošanu, par audita rezultātā papildu nomaksai budžetā noteikto maksājumu izvērtēšanu, par koncepcijas projekta izstrādi par fizisko personu ienākumu gūšanas kontroles pilnveidošanu, par jaunas VID interneta mājas lapas izstrādāšanu u.c.
- Izdotas 4 jaunas rokasgrāmatas VID darbiniekiem – Rokasgrāmata par uzņēmumu ienākuma nodokli, Rokasgrāmata par iedzīvotāju ienākuma nodokli, Rokasgrāmata par nekustamā īpašuma nodokli un Starptautisko darījumu kontroles rokasgrāmata, kā arī veikti 16 papildinājumi un grozījumi Nodokļu uzskaites rokasgrāmātā, 9 – Tematisko pārbaužu rokasgrāmātā, 4 – Nodokļu audita rokasgrāmātā, 2 – Rokasgrāmātā par iedzīvotāju ienākuma nodokli un 2 – Pievienotās vērtības nodokļa rokasgrāmātā.
- Veikta informācijas apmaiņa netiešo nodokļu jomā ar citām ES dalībvalstīm.
- Veikta nodokļu maksātāju reģistrācija un uzskaitē normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā – ar PVN apliekamo personu reģistrā jaunreģistrēta 5971 ar PVN apliekamā persona, no ar PVN apliekamo personu reģistra izslēgtas 3684 ar PVN apliekamās personas. Iesniegti 4345 pieteikumi Uzņēmumu reģistram par uzņēmumu vienkāršotās likvidācijas procedūru uzsākšanu.
- Kases aparātu tirgotāju reģistrā jaunreģistrēti 23 tirgotāji, veikta 15 reģistrā ietvertu tirgotāju datu maiņa un reģistrā jaunietverti 30 pārdošanai atļautie EKA modeļi. Kases aparātu apkalpojošo dienestu reģistrā jaunreģistrēti 26 apkalpojošie dienesti, veikta 15 reģistrā ietvertu apkalpojošo dienestu datu maiņa un reģistrā jaunietverti 36 apkalpošanai atļautie kases aparātu modeļi. Veikta kases aparātu tirgotāju un apkalpojošo dienestu aptauja.
- Datu noliktavas sistēmā izveidoti 20 standartpārskati nodokļu maksātāju analīzei.

NODOKĻU ADMINISTRĒŠANAS MODERNIZĀCIJA UN ES INTEGRĀCIJAS PASĀKUMI

Phare 2001 divpusējās partnerības projekta “Nodokļu iekasēšanas un kontroles administratīvās un operatīvās kapacitātes paaugstināšana” ietvaros ir veikti šādi pasākumi.

Sadarbībā ar Dānijas muitas un nodokļu administrāciju ir notikuši vairāki semināri VID vadībai un amatpersonām:

- par nodokļu krāpšanas apkarošanas pilnveidošanu VID un par Dānijas muitas un nodokļu administrācijas pieredzi krāpšanas apkarošanas jomā;
- “Par akcīzes preču kontroli pēc Latvijas pievienošanās Eiropas Savienībai”;
- “PVN deklarāciju datu ticamības novērtējums”;
- par nodokļu ieņēmumu analīzes veikšanu;
- izstrādāti un apstiprināti VID metodiskie norādījumi elektroniskās komercijas kontrolei un organizēts seminārs–diskusija “E-komercijas nodokļu kontrole”;
- izstrādāta “Kārtība, kādā VID teritoriālās iestādes veic PVN deklarāciju datu ticamības novērtējumu”, kura stājas spēkā ar 2005.gada 1.janvāri. Organizēts seminārs VID centrālā aparāta un reģionālo iestāžu amatpersonām;
- papildināta VID Datu noliktavas sistēma ar jaunu informāciju saistībā ar darījumiem ES dalībvalstīs, kā arī izstrādāti jauni riska kritēriji Datorizētās audita objektu atlasēs sistēmā *Eskort*.

Phare 2001 divpusējās partnerības projekta “Nodokļu iekasēšanas un kontroles administratīvās un operatīvās kapacitātes paaugstināšana” īstenošana sekmīgi pabeigta 2004.gada 25.oktobrī.

Phare 2003 divpusējās partnerības projekta “VID nodokļu kontroles pilnveidošana” īstenošana, kura sadarbības partneri ir Nīderlandes nodokļu un muitas administrācija kā vadošā partnervalsts un Dānijas muitas un nodokļu administrācija kā otra partnervalsts, tika uzsākta 2004.gada 14.jūnijā.

Turpinās projekta “Audita atbalsta informācijas sistēmas piegāde un uzstādīšana VID” īstenošana.

Lai nodrošinātu ES prasībām atbilstošu nodokļu informācijas sistēmu izveidi un savietojamību ar ES sistēmām, VID tika ieviesta PVN informācijas apmaiņas sistēma “VIES” un akcīzes preču noliktavu un noliktavu turētāju un apstiprināto tirgotāju datu apmaiņas sistēma “SEED”. Lai nodrošinātu apmaiņai nepieciešamo datu ievadi, uzglabāšanu un apstrādi, ir veikta esošo VID informācijas sistēmu modificēšana. VID informācijas sistēmu modificēšana tika pabeigta 2004.gadā.

PVN informācijas apmaiņas sistēmas “VIES” un akcīzes nodokļa informācijas apmaiņas sistēmas “SEED” izstrāde tika veikta, par pamatu ņemot Igaunijā izstrādāto risinājumu.

Nodrošināta aktīva dalība ārvalstu un starptautisko organizāciju (Eiropas Komisijas programma *Fiscalis* 2003/7, Eiropas nodokļu administrāciju organizācija (*IOTA*), Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (*OECD*) u.c.) organizētajos pasākumos, sekmējot ES tiesību aktu vienveidīgu piemērošanu nodokļu jomā un apgūstot citu valstu labāko pieredzi nodokļu administrāciju darbībā – 32 semināros, 8 darba grupās, 6 pieredzes apmaiņas vizītēs citu valstu nodokļu administrācijās, Eiropas Komisijas Administratīvās sadarbības komitejas un Akcīzes komitejas darbā.

Piedalīšanās augsta līmeņa starptautiskajos pasākumos:

- *IOTA* 8.Ģenerālajā Asamblejā Prāgā, Čehijā;
- Starptautiskajā nodokļu administrāciju vadītāju sanāksmē Dublinā, Īrijā;
- NVS valstu nodokļu administrāciju vadītāju 6.koordinācijas padomes sanāksmē Minskā, Baltkrievijā;
- Amerikas Savienoto Valstu nodokļu administrāciju organizācijas centrs (*CIAT*) tehniskajā konferencē Amsterdamā, Nīderlandē;
- Baltijas jūras reģiona nodokļu administrāciju vadītāju 8.sanāksmē Rīgā, Latvijā.

Ciešākas sadarbības veicināšanai starp dažādu valstu nodokļu administrācijām Latvijā ir viesojušies citu valstu nodokļu administrāciju pārstāvji:

- Bulgārijas nodokļu administrācijas pieredzes apmaiņas vizīte VID 2004.gada 23.–24.septembrī;
- Uzbekijas nodokļu administrācijas vizīte Latvijā par VID informācijas sistēmas izmantošanas iespējām nodokļu kontrolē;
- Lietuvas nodokļu administrācijas vizīte par informācijas analīzes iespējām, izmantojot ESKORT un Datu noliktavu un informācijas apmaiņas iespējām akcīzes preču jomā;
- Krievijas nodokļu administrācijas pieredzes apmaiņas vizīte VID.

MUITAS ADMINISTRĀCIJA

MUITĀ IEKASĒTO IEŅĒMUMU PLĀNA IZPILDE

Viena no muitas funkcijām ir nodokļu un nodevu iekasēšana uz Latvijas Republikas muitas robežas. 2004.gadā kopumā muitā iekasēto maksājumu apjoms ir pārsniedzis plānoto.

2004.gadā valsts budžetā muiža iekasējusi 443,62 miljonus latu, kas ir par 24,08 miljoniem latu vairāk, nekā plānots. Līdz ar Latvijas Republikas iestāšanos ES muitā iekasēto maksājumu apjoms strauji samazinājās. 2004.gadā no 1.janvāra līdz 30.aprīlim muitā tika iekasēti 218,12 miljoni latu, kas veido 49,2 % no 2004.gada kopējiem ieņēmumiem.

Muitas nodokļa ieņēmumi kopumā bijuši 16,65 miljoni latu, kas par 5,46 miljoniem latu jeb 32,8 % pārsniedz plānoto.

Iekasētais akcīzes nodoklis 2004.gadā veidoja 135,53 miljonus latu, kas ir par 13,99 miljoniem latu jeb 10,3 % vairāk nekā plānots.

PVN, salīdzinot ar plānoto, tika iekasēts par 5,56 miljoniem latu jeb 1,9% vairāk un bija 288,38 miljoni latu.

Muitas iestādēs no 2004.gada 1.janvāra līdz 30.aprīlim iekasētais dabas resursu nodoklis bija 1,45 miljoni latu, kas ir par 0,01 miljonu latu mazāk, nekā plānots. Saskaņā ar 2004.gada 7.aprīļa grozījumiem likumā "Par dabas resursu nodokli" ar 2004.gada 1.maiju dabas resursu nodokli administrē VID teritoriālās iestādes un VID Lielo nodokļu maksātāju pārvalde.

Tradicionālo pašu resursu administrēšana

Latvija, iestājoties ES, ir apliecinājusi savu gatavību piedalīties ES budžeta finansēšanā. Viens no ES budžeta finansēšanas avotiem ir tā saucamie Pašu resursi, tajā skaitā tradicionālie pašu resursi (turpmāk - TPR). ES TPR daļu, ko iekasē muitas iestādes, veido:

- muitas nodoklis (piemēro no trešajām valstīm ievestajām precēm);
- lauksaimniecības maksājumi (maksājumi, kas ieviesti saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku);
- galīgais antidempinga maksājums (maksājumi, ko piemēro precēm, kuras ieved ES teritorijā par dempinga cenām);
- galīgais kompensācijas maksājums (maksājumi, ko piemēro precēm, kuras ieved ES teritorijā un par kuru ražošanu, pārvadāšanu, izgatavošanu, izvešanu tieši vai netieši piešķirta subsīdija).

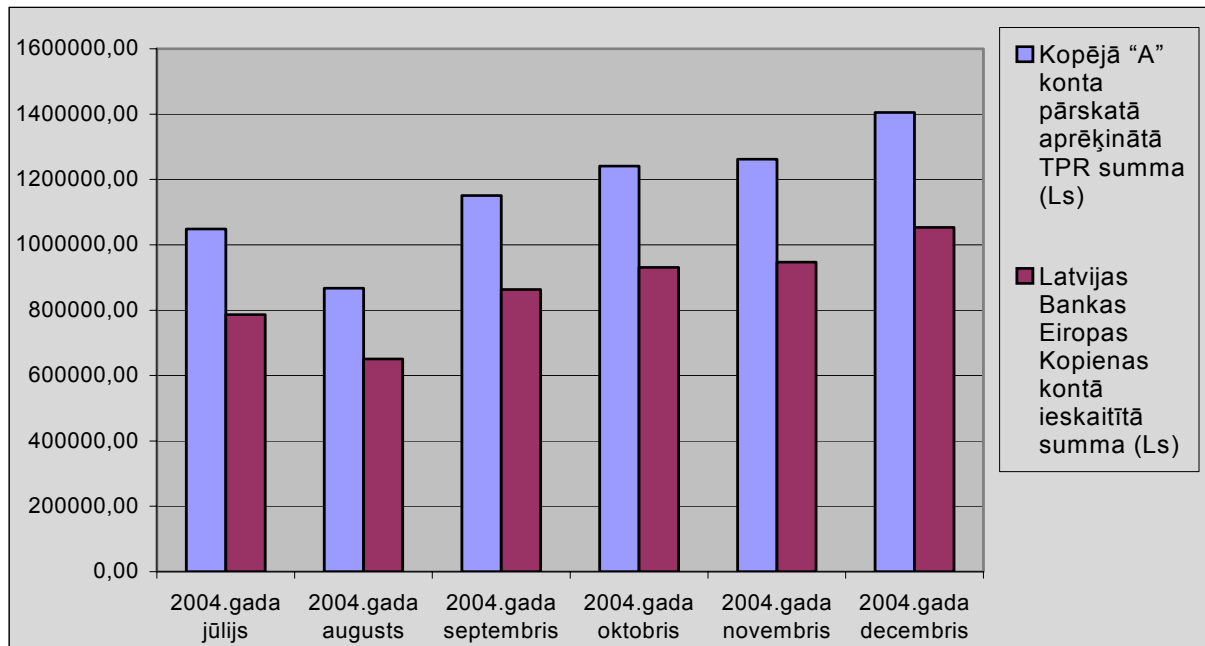
VID Galvenā muitas pārvalde (turpmāk - GMP) veic TPR uzskaiti un kontroli atbilstoši ES likumdošanas aktos noteiktajam, tā sauktajam "A" un "B" kontu principam. Lai nodrošinātu šīs funkcijas izpildi, 2004.gada martā VID GMP izveidota Tradicionālo pašu resursu administrēšanas nodaļa.

Pamatojoties uz VID GMP reizi mēnesī sagatavoto "A" konta pārskatu, Finanšu ministrija sagatavo maksājuma uzdevumu un nodod Valsts kasei pārskaitījuma ES budžetā veikšanai. Saskaņā ar Padomes 2000.gada 29.septembra Lēmuma 2000/597/EC/Euratom par Kopienų pašu resursu sistēmu 2.pantu kā iekasēšanas izmaksas dalībvalsts patur 25 % no aprēķinātās tradicionālo pašu resursu summas.

Pārskatu sagatavošanas un nosūtīšanas, kā arī pārskaitījuma veikšanas termiņi ir noteikti ar Padomes 2000.gada 22.maija Regulu Nr.1150/2000 par to, kā piemērot lēmumu 94/728/EC, Euratom par Kopienų pašu resursu sistēmu. Regulā noteikts, ka pārskats jānosūta Eiropas Komisijai līdz otrā mēneša, kas seko pārskata mēnesim, 19.datumam.

1.tabula. Aprēķinātie un Latvijas Bankas Eiropas Kopienas kontā pārskatītie TPR

Pārskata periods	Pārskaitījuma veikšanas periods	Kopējā "A" konta pārskatā aprēķinātā TPR summa (Ls)	Latvijas Bankas Eiropas Kopienas kontā ieskaitītā summa (Ls)
2004.gada maijs	2004.gada jūlijs	1 048 357,65	786 268,24
2004.gada jūnijs	2004.gada augusts	867 385,38	650 539,04
2004.gada jūlijs	2004.gada septembris	1 150 721,48	863 041,11
2004.gada augusts	2004.gada oktobris	1 240 801,93	930 601,45
2004.gada septembris	2004.gada novembris	1 262 405,16	946 803,87
2004.gada oktobris	2004.gada decembris	1 404 544,62	1 053 408,47

1.attēls Aprēķinātie un Latvijas Bankas Eiropas Kopienas kontā pārskatītie TPR

MUITAS KONTROLES REZULTĀTI

Lai nodrošinātu Latvijas un Kopienas vienotā tirgus un sabiedrības aizsardzību, muita konsekventi īsteno kontroles pasākumus muitas noteikumu pārkāpumu novēršanā, īpašu uzmanību pievēršot akcīzes preču, narkotisko un psihotropo vielu, kā arī kontrafaktu un pirātisku preču nelikumīgas pārvietošanas novēršanai.

Pamatojoties uz nepieciešamību, kuru noteica Latvijas iestāšanās ES un uz Eiropas Komisijas nodokļu politikas un muitas savienības vadlīnijām (*Customs 2007*) 2004.gadā tika realizēta kontrabandas apkarošanā iesaistīto VID muitas iestāžu reorganizācija, kuras rezultātā tika radīts mehānisms muitas kontrolei uz ES iekšējām robežām un izveidota vienota

kontrabandas apkarošanā nozīmīgas informācijas vadības sistēma. Muitas kontroles gadījumu skaits uz ES iekšējām robežām ir samazinājies, taču pēc reorganizācijas kontrole tiek veikta, pamatojoties uz augstu vai vidēju risku. Tas ļauj daudz efektīvāk izmantot muitas resursus.

Veikto pasākumu rezultātā 2004.gadā tika sastādīti 1780 administratīvo pārkāpumu protokoli (turpmāk - APP), kas ir par 30 % mazāk nekā 2003.gadā – 2530 APP.

Raksturīgākās administratīvo pārkāpumu iezīmes

- Nedeklarētas preces ievēšana, slēpjot personīgajā bagāžā un vieglajās automašīnās. Nedeklarētu precī pārsvarā ievē privātpersonas.
- Visbiežāk nedeklarējot tiek ievēsti nelieli apjomi cigarešu un alkoholisko dzērienu, kā arī cukurs un rūpniecības preces.
- Degviela lielākoties tiek ievēsta speciāli uzstādītās papildu degvielas tvertnēs, kā arī slēpjot degvielas kannas transportlīdzekļa salonā vai bagāžas nodalījumā.
- Nepatiesas ziņas saturošu dokumentu iesniegšana muitas iestādē – kravu pavaddokumentos norādīti neatbilstoši preces kodī, preces vērtība vai svars.

Pārkāpumi konstatēti, veicot pārbaudes tālsatiksmes pasažieru autobusos, pasažieru vilcienos, kā arī pārbaudot privātās un kravas automašīnas.

Intelektuālā īpašuma aizsardzība

Īstenojot intelektuālā īpašuma aizsardzības pasākumus, 2004.gadā VID GMP tika saņemti 80 tiesību subjektu pieprasījumi muitas iestādēm rīkoties, lai aizsargātu intelektuālā īpašuma tiesības, tajā skaitā 21 gadījumā tika lūgts aizsargāt Eiropas Kopienas preču zīmes. 2003.gadā VID GMP saņēma 38 tiesību subjektu pieteikumus intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzībai.

2004.gadā VID teritoriālo iestāžu Muitas pārvalžu darbinieki 38 gadījumos aizturējuši preces ar viltotām preču zīmēm. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, muitas iestāžu veikto viltoto preču aizturēšanas gadījumu skaits pieaug (2002.gadā – 16 gadījumi, 2003.gadā – 19 gadījumi).

2004.gadā ar viltotām preču zīmēm tika aizturētas 167 014 viltoto preču vienības, kuru aptuvenā vērtība bija Ls 149 570.

Aizturētās viltotās preces lielākoties marķētas ar “Nike”, “Adidas”, “Reebok” “Lotto”, “Puma”, “Sprandi” preču zīmēm – galvenokārt apģērbi un apavi, kā arī “Nokia” mobilo tālrunu piederumi, viltotas cigaretes “Marlboro”, “Superkings” un pirātiski CD, DVD diski.

Salīdzinājums pa gadiem

	2003.gadā	2004.gadā
Tiesību subjektu pieteikumu skaits	38	80
Viltoto preču aizturēšanas gadījumu skaits	19	38
Aizturēto viltoto preču vienību skaits	137 523	167 014
Aizturēto viltoto preču aptuvenā vērtība (Ls)	62 400	149 570

Lai panāktu efektīvāku intelektuālā īpašuma aizsardzību Latvijā, 2004.gada 14.oktobrī tika noslēgts sadarbības memorands starp VID GMP un intelektuālā īpašuma tiesību koalīciju CIPR (*Coalition for Intellectual Property Rights*) un SNB – REACT (*European Anti-Counterfeiting Network*).

Narkotisko vielu kontrabandas apkarošana

Narkotisko vielu kontrabandas apkarošanas efektivitātes paaugstināšanai 2004.gada 6.maijā VID GMP Muitas noteikumu pārkāpumu novēršanas daļā (MNPND) tika izveidota Kinoloģijas nodaļa.

VID Muitas kriminālpārvaldē kontrabandas apkarošanā iesaistīto VID muitas iestāžu resursu reorganizācijas rezultātā tika iekļauta Narkotiku apkarošanas nodaļa. Tādējādi tika radīti priekšnosacījumi operatīvās darbības metožu izmantošanai narkotiku kontrabandas apkarošanā.

2004.gadā Muitas kriminālpārvaldē ierosinātas 7 krimināllietas par narkotisko un psihotropo vielu kontrabandu, kā rezultātā izņemti 2,2 grami hašiša, 20,6 grami marihuānas, 360 grami magoņu salmu un 16,9 grami kokas krūma lapu. 2005.gadā Muitas kriminālpārvalde plānojsi ierobežot narkotiku plūsmu, izņemot iespējami vairāk narkotiku. Šāds mērķis noteikts saskaņā ar VID muitas iestāžu kontrabandas novēršanas un apkarošanas stratēģiju, kuras Rīcības plānā 2005.gadam narkotiku kontrabandas ierobežošana noteikta par vienu no darbības prioritātēm.

Kravu un personu bagāžas fiziskā kontrolē regulāri tiek iesaistīts kinologi ar dienesta suņiem. Sadarbībā ar VID Muitas kriminālpārvaldi un Valsts policiju ir organizēti 15 kontroles pasākumi.

2004.gadā muita ir piedalījies divās starptautiskās narkotiku kontrabandas apkarošanas operācijās un ir organizējusi vienu Latvijas mēroga narkotiku kontrabandas apkarošanas operāciju.

2004.gadā narkotisko un psihotropo vielu kontrabandas mēģinājumi novērsti 13 gadījumos – 9 gadījumos aizturētas narkotiskās vielas, 3 – psihotropās vielas un 1 – nedeklarēti medikamenti.

Salīdzinot narkotisko un psihotropo vielu aizturēšanas gadījumus pa gadiem, var secināt, ka situācija šajā jomā būtiski nav mainījusies.

Muitas aizturētais narkotisko un psihotropo vielu daudzums

	2003.gadā	2004.gadā
Hašišs	19 908,258 g	2,2146 g
Kokaīns		0,01 g
Marihuāna	15,50 g	20,6 g
Magoņu salmi		360 g
Kokas krūma lapas		16,9125 g
Diazepams	46 tabl.	75 tabl.un 10,5 amp.
Kodeīns	530 tabl.	87 tabl.
Morfīns		5 ampulas
Medikamenti, kas satur narkotiskās vai psihotropās vielas	405,5 tabl.,15 amp. un 2 pudelītes	435 tabl. un 40 amp.
Nedeklarēti medikamenti		281 tabl. un 360 amp.

Krimināllietu izmeklēšana

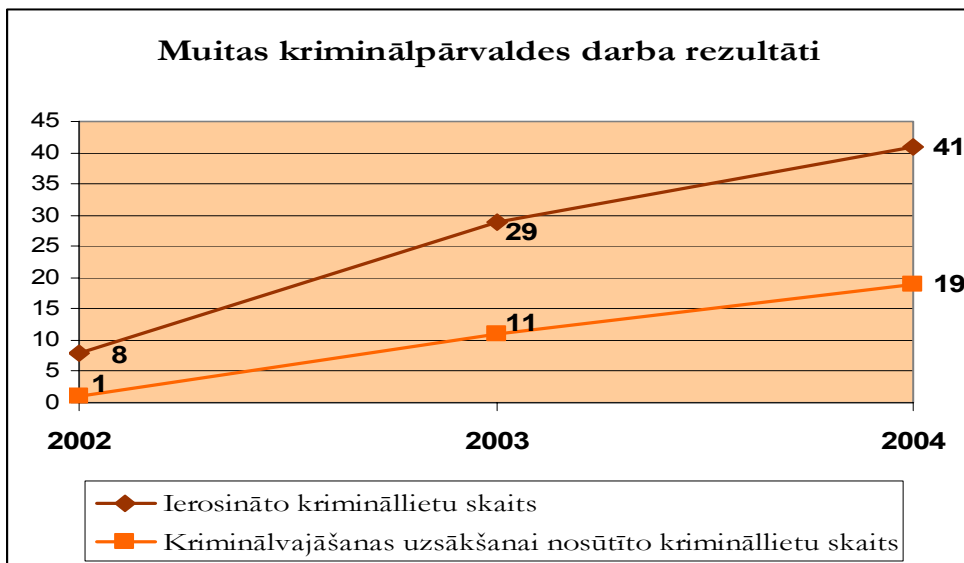
Muitas kriminālpārvalde veic izziņu un operatīvo darbību, lai atklātu un novērstu noziedzīgus nodarījumus muitas lietu jomā. Muitas kriminālpārvaldes galvenās funkcijas ir:

- valsts ekonomisko interešu aizsardzība, nodrošinot noziedzīgu nodarījumu muitas iestāžu kompetencē esošajos jautājumos atklāšanu un novēršanu;
- cīņa ar kontrabandas preču un konvencionāli aizliegto priekšmetu nelikumīgu pārvietošanu pāri Latvijas Republikas muitas robežai.

Šīs funkcijas ir pakārtotas VID muitas darbības stratēģijas un VID muitas iestāžu kontrabandas novēršanas un apkarošanas stratēģijas mērķu sasniegšanai.

2004.gads Muitas kriminālpārvaldes darbībā iezīmējas ar būtiskām strukturālajām izmaiņām. 2004.gadā Muitas kriminālpārvalde izstrādāja un realizēja kontrabandas apkarošanā iesaistīto resursu reorganizāciju, ar mērķi izveidot vienotu, centralizētu, vertikālu muitas kontrabandas apkarošanas sistēmu, kas rada iespēju efektīvi strādāt pēc Latvijas iestāšanās ES. Sadarbībā ar ārvalstu ekspertiem izstrādāta VID muitas iestāžu kontrabandas novēršanas un apkarošanas stratēģija 2005.–2009.gadam, stratēģijas ieviešanas plāns, kā arī Rīcības plāns 2005.gadam. Rīcības plānā 2005.gadam pirmo reizi ir noteiktas un formāli nostiprinātas prioritātes kontrabandas apkarošanā. 2005.gadā Muitas kriminālpārvaldē plānots turpināt uzsākt reorganizācijas procesu, sakārtojot darba organizācijas un informācijas aprites kārtību.

2004.gadā ierosināta 41 krimināllieta, kas ir par 30 % vairāk nekā 2003.gadā. 2004.gadā pieaudzis arī kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīto lietu skaits – 19 krimināllietas, kas ir par 42 % vairāk nekā 2003.gadā.

Krimināllietu izmeklēšanas ietvaros Muitas kriminālpārvalde 2004.gadā izņēmusi dažādas preces aptuveni Ls 674 334 vērtībā.

Izmeklēšanā esošo krimināllietu ietvaros noteikto auditu rezultātā 2004.gadā papildus aprēķināti nodokļi un soda naudas Ls 724 597,82 apmērā.

2004.gadā visvairāk – 14 gadījumos – krimināllietas ierosinātas par rūpniecības preču kontrabandu. Par nozīmīgākajām un vērienīgākajām krimināllietām par rūpniecības preču kontrabandu uzskatāmas krimināllietas, kas tika ierosinātas, kad 2003.gada augusta sākumā Muitas kriminālpārvaldes darbinieki atklāja organizētu noziedzīgu grupu, kas nodarbojās ar Āzijas izcelsmes plaša patēriņa preču legalizāciju, veicot dažādas mahinācijas ar dokumentiem, kā arī viltojot dokumentus. Par noziedzīgās grupas darbībām Muitas kriminālpārvaldē ir ierosinātas četras krimināllietas, kuru izmeklēšana turpinās. Krimināllietu izmeklēšanas ietvaros izņemtas plaša patēriņa preces (apģērbi, apavi, somas u.c.) aptuveni Ls 32 243 vērtībā. Pārsvārā krimināllietas par rūpniecības preču kontrabandu ierosinātas pēc 2004.gada 1.maija (9 gadījumi).

Tāpat 2004.gadā ierosinātas 7 krimināllietas par akcīzes preču (degvielas, spirta, cigarešu, dārgmetālu) kontrabandu, kā arī 6 krimināllietas par pārtikas produktu kontrabandu. Krimināllietu izmeklēšanas ietvaros izņemtas pārtikas preces un dzīvnieku barības piedevas aptuveni Ls 99 681 vērtībā, dārgmetāli Ls 25 750 vērtībā, kā arī degviela Ls 84 583 vērtībā, spirts un spirtu saturoši šķīdumi Ls 266 036,57 vērtībā.

2004.gada sākumā VID Muitas Kriminālpārvaldes kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīja divas apjomīgas un sarežģītas krimināllietas par noziegumiem, kuru izdarīšanā iesaistītas organizētas noziedzīgas grupas. 2004.gada janvārī kriminālvajāšanas uzsākšanai Muitas kriminālpārvalde nosūtīja krimināllietu par ekskluzīvu automašīnu kontrabandu, paslēpjot tās kravas konteineros ar mēbelēm vai celtniecības materiāliem. Kriminālvajāšanu Muitas

kriminālpārvalde lūdza sākt pret 14 personām. Savukārt 2004.gada martā kriminālvajāšanas uzsākšanai tika nosūtīta krimināllieta par 6 453 370 litru dīzeļdegvielas kontrabandu, izmantojot viltotus dokumentus.

Krimināllietu izmeklēšanas rezultātā Muitas kriminālpārvalde 2004.gadā atklāja arī vairākas jaunas kontrabandas shēmas, piemēram, preču vērtības samazināšana, izmantojot ārzonas kompānijas, automašīnu kā uzņēmuma pamatlīdzekļu ieviešana un pārdošana, kā arī Āzijas izcelsmes plaša patēriņa preču legalizācija, veicot dažādas mahinācijas ar dokumentiem un viltojot dokumentus.

Stratēģiskās nozīmes un dubultā pielietojuma preču kontrole

2004.gadā par stratēģiskās nozīmes un dubultā pielietojuma preču pārvietošanas noteikumu pārkāpumiem VID teritoriālo iestāžu Muitas pārvaldēs tika sastādīti 11 APP, kas ir par 55 % vairāk nekā 2003.gadā (5 APP):

- 1) VID Latgales reģionālās iestādes Muitas pārvaldē par stratēģiskās nozīmes preču tranzīta licences neuzrādīšanu tika sastādīti 2 APP;
- 2) VID Rīgas muitas reģionālajā iestādē par stratēģiskās nozīmes preču eksporta, importa un tranzīta noteikumu pārkāpumiem tika sastādīti 9 APP.

Konvenciāli aizsargātu preču pārvietošanas kontrole

Veicot ceļotāju bagāžas muitas kontroli starptautiskās lidostas "Rīga", pasažieru ostās un citos MKP, muitnieki mēdz atklāt tādus priekšmetus, kuru pārvietošana pāri robežai privātām vajadzībām saskaņā ar Vašingtonas konvenciju "Par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām" (*CITES*) ir iespējama tikai ar atbilstošo *CITES* atļauju un obligātajām veterinārajām vai fitosanitārajām atļaujām.

2004.gadā muitas darbinieki konstatējuši 13 *CITES* pārkāpumus, 2003. gadā – 9 pārkāpumus.

Atklāto pārkāpumu rezultātā fiziskām personām tika konfiscēti 25 sugu īpatņi, kas ir par 11 īpatņiem vairāk kā 2003.gadā.

2004.gadā konfiskācija tika piemērota šādām precēm:

- krokodila izbāzenis – 1;
- rokassomiņas no krokodila ādas – 3;
- somiņa – maks no krokodila ādas – 1;
- koraļļu kolonijas fragmenti – 15;
- gliemežvāki – 5.

MUITAS INFORMĀCIJAS SISTĒMU IEVIEŠANA UN PILNVEIDOŠANA

Līdz 2004.gada 1.maijam Latvijas muita pabeidza ieviest divas muitas informatīvās sistēmas, kas nodrošina Latvijas muitas darbu tiešsaistes režīmā ar atbilstošajām ES sistēmām – Integrētā tarifa vadības sistēmu un Datorizēto tranzīta kontroles sistēmu.

Integrētā tarifa vadības sistēma

2004.gadā līdz ar iestāšanos ES ieviesta Integrētā tarifa vadības sistēma (ITVS), kas ļauj pildīt Eiropas Komisijas normatīvo aktu un administratīvo dokumentu prasības par tarifu un netarifu pasākumu piemērošanu, pārvietojot preces pāri ES muitas robežai.

Galvenā ITVS sastāvdaļa ir ES integrētais tarifs jeb *TARIC*. Tā ir datubāze, kas satur Eiropas Komisijas normatīvo aktu prasības attiecībā uz tarifu (tarifu likmes, tarifu atlaides, papildnodokļu likmes un aprēķināšanas kārtība) un netarifu (licences, atļaujas, ierobežojumi)

pasākumiem, kas piemērojami precēm, kad tās tiek pārvietotas pāri ES muitas robežai (imports un eksports).

Ieviesta arī tarifu kvotu pieteikšanas sistēma "Quota", kas uzņēmēju tarifu kvotu pieteikumus Eiropas Komisijas noteiktajām tarifu kvotām, kas atsūtīti no VID teritoriālo iestāžu muitas kontroles punktiem, pārveido īpašā faila formātā, kas nepieciešams, lai pieteikumus varētu nosūtīt tālāk uz Eiropas Komisiju. Sistēmā arī tiek ievadīti un uzglabāti no Eiropas Komisijas elektroniski saņemtie dati par esošo tarifu kvotu statusu.

No 2004.gada 1.maija līdz 31.decembrim saņemti un Eiropas Komisijai nosūtīti 540 tarifu kvotu pieteikumi. Visbiežāk uzņēmēji pieprasījuši tarifu kvotas zivīm, vīniem, kafijai, aitu gaļai un apelsīnu sulas koncentrātam. Pieprasītās tarifu kvotas 100 % apmērā piešķirtas 533 gadījumos, bet atteiktas – 7 gadījumos, kad pieprasīta tarifu kvota tunča konserviem, bet tā vairs nav bijusi pieejama, jo noteiktais kvotas apjoms jau ticis izlietots.

Kopš 2004.gada 1.maija regulāri tiek elektroniski sagatavoti un sūtīti Eiropas Komisijai antidempinga pārskati, kā arī importa un eksporta uzraudzības sistēmas "Surveillance" pārskati.

Izveidota pieeja šādām Eiropas Komisijas datubāzēm:

- Eiropas saistošo izziņu par tarifu datubāze "EBTI";
- zīmogu un veidlapu paraugu datubāze "SMS";
- atļauju ievēšanai un izvešanai pārstrādei datubāze "ISPP".

Latvijai pievienojoties ES, ITVS darbs tika nodrošināts atbilstoši Eiropas Komisijas minimālajām prasībām, kādas jāizpilda katrai dalībvalstij iestāšanās brīdī – tika ieviests ITVS pagaidu risinājums. 2004.gada 14.oktobrī parakstīts *Phare* 2002.gada Nacionālās programmas projekta Nr.2002/000/590-11-01/18 "Muitas informācijas sistēma – integrētā tarifa vadības sistēmas izveidošana" līgums, kas paredz ITVS gala risinājuma ieviešanu. Gala risinājuma ieviešanu plānots pabeigt līdz 2005.gada beigām. Tas nodrošinās stabilāku *TARIC* sistēmas darbu serveru jaudas palielinājuma dēļ, automatizētu tarifu kvotu pieteikumu saņemšanu no *ASYCUDA* sistēmas un nosūtīšanu Eiropas Komisijai, nacionālo pasākumu integrēšanas iespēju *TARIC* sistēmā, Latvijas *TARIC* serverī esošās uzziņas informācijas par tarifu un netarifu pasākumiem pieejamību internetā, kā arī papildu iespējas saistībā ar antidempinga un "Surveillance" pārskatiem un pasākumiem.

Datorizētā tranzīta kontroles sistēma

Līdz ar iestāšanos ES 2004.gada 1.maijā Latvijas Republika pievienojās Konvencijai par kopējā tranzīta procedūru. Lai nodrošinātu ES kopējā tranzīta procedūras ieviešanu un piemērošanu Latvijas muitā, VID GMP Tranzīta kontroles daļā tika izveidots un no 2004.gada 5.janvāra darbojas palīdzības dienests, kurā konsultācijas var saņemt gan uzņēmēji, gan muitas darbinieki. 2004.gadā tika sniegtas atbildes uz aptuveni 4000 jautājumu.

2004.gada 1.maijā Latvijas muitā sāka darboties Datorizētā tranzīta kontroles sistēma (*New Computerised Transit System- NCTS*). Ieviešot *NCTS*, muita izmantoja Eiropas Komisijas vadībā izstrādāto lietojumprogrammu *MCC (Minimum Common Core)*, ko lieto vairums ES valstu. *NCTS* nodrošina tranzīta kravu, kas šķērso ES ārējo robežu un tiek pārvietotas tranzītā uz kādu no ES dalībvalstīm, kustības kontroli. Sistēma ļauj kontrolēt arī ārvalstu preču pārvietošanu ES iekšienē no vienas dalībvalsts uz otru. Latvijā *NCTS MCC* lieto 39 muitas punktus.

NCTS projekta ietvaros tika izstrādāts *MCC* Uzņēmēju modulis, ar kura palīdzību uzņēmēji pēc 2004.gada 1.maija elektroniski var iesniegt muitas iestādē tranzīta deklarācijas. Uzņēmēju modulis ļauj iesniegt tranzīta deklarācijas muitā uzņēmējam pašam, vai nu ievadot ziņas par precēm, nosūtītāju, saņēmēju, garantijām utt. tieši WEB serverī, vai arī izmantojot iepriekš sagatavotus standarta ziņojumus.

No 2004.gada 21.aprīļa uzņēmēji un to pilnvarotie pārstāvji VID var iesniegt dokumentus *NCTS* Uzņēmēju moduļa lietošanas atļauju saņemšanai. 2004.gadā par *NCTS* Uzņēmēju moduļa lietošanu tika noslēgti līgumi ar 217 juridiskām personām, tajā skaitā ar 52 atzītajiem nosūtītājiem/saņēmējiem.

MUITAS PAKALPOJUMU KVALITĀTES PILNVEIDOŠANAS PASĀKUMI 2004.GADĀ

Muitas procedūru vienkāršošana

Attīstoties Latvijas Republikas muitas likumdošanai, normatīvie akti muitas lietās jau savlaicīgi tika pieskaņoti ES muitas likumdošanai. Tādējādi pēc Latvijas iestāšanās ES, tāpat kā līdz 2004.gada 1.maijam, muita turpināja piedāvāt uzņēmējiem muitas formalitāšu kārtošanai dažādus atvieglojumus un ērtības, kas ļauj uzņēmējiem samazināt atsevišķu resursu izmantošanu.

Kā divus no iespējamiem muitas vienkāršošanas veidiem var minēt **vienkāršoto deklarēšanu un vietējo muietošanu**, ko reglamentē Komisijas 1993.gada 2.jūlija Regula (EEK) Nr.2454/93, kas nosaka izpildes kārtību Padomes Regulai (EEK) Nr.2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (253.–289. pants un 388.– 408.pants).

Līdz ar iestāšanos Eiropas Savienībā uzsākta Valsts akciju sabiedrības "Latvijas dzelzceļš" vietējās muietošanas piemērošana dzelzceļa pārvadājumos.

MKP optimizācijas process 2004.gadā

2004.gada 1.janvārī Latvijā bija izveidoti 116 MKP, no kuriem 44 bija ārējie MKP (uz robežas), 32 – iekšzemes MKP (lielāko pilsētu centros), kā arī 40 MKP muitas noliktavās (galvenokārt Rīgā un tās tuvumā).

MKP optimizāciju bija paredzēts veikt, ņemot vērā ES noteiktās vadlīnijas muitas dienestiem pirmsiestāšanās periodā un ar tām saistītajiem VID pārstrukturizācijas procesiem, kā ES muitas ekspertu rekomendācijas Latvijas muitas modernizācijai. MKP optimizācija tiek veikta, izvērtējot MKP noslogojumu un muitas kontroles efektivitātes analīzi.

Gatavojoties darbam ES, tika turpināta MKP muitas noliktavu optimizācija VID Rīgas muitas reģionālajā iestādē, izveidojot apvienotos muitas kontroles punktus (turpmāk – AMKP).

No 2004.gada 13.aprīļa līdz 22.aprīlim saskaņā ar noteiktu muitas noliktavu pievienošanas grafiku jaunizveidotajam AMKP "0206" (iepriekšējais nosaukums – MKP "Kraavu daļa") tika pievienotas 28 muitas noliktavas. Šajā AMKP tika noteikts piemērot ar 2003.gada 25.jūnija Valsts ieņēmumu dienesta rīkojumu Nr.1001 "Par muitas kontroles punktu optimizāciju" apstiprināto "Apvienotā muitas kontroles punkta SIA "Mono" (0229) un tā uzraudzībā esošo muitas noliktavu tehnoloģijas modeļu metodiku". Atkarībā no uzņēmuma pieredzes un iespējām noliktavas turētājiem tiek piedāvātas trīs tehnoloģijas modeļu metodikas: muitas noliktavām bez pilnvarojuma, pilnvarotām noliktavām un muitas noliktavām, kuras ir saņēmušas vietējās muietošanas atļauju.

Ar Valsts ieņēmumu dienesta 2004.gada 23.aprīļa rīkojumu Nr.635 "Par apvienotajiem muitas kontroles punktiem" tika veikta Rīgas muitas reģionālās iestādes muitas kontroles punktu optimizācija, kuras rezultātā ar 2004.gada 1.maiju daudzas muitas noliktavas tika apvienotas zem viena MKP koda un no muitas klasifikatora izslēgti 30 MKP kodi.

Ar 2004.gada 1.maiju tika izveidots AMKP "0215", apvienojot 18 muitas noliktavas. Tā pagaidu adrese tika noteikta – Eksporta ielā 3b, Rīgā. Tāpat tika izveidots AMKP "0265" ar pagaidu adresi Daugavgrīvas ielā 83/89, Rīgā (MKP "Daugavgrīva" (kods 0232) telpās), kur tika apvienotas 14 muitas noliktavas, un AMKP "0280" ar pagaidu adresi Bauskas ielā 86, Rīgā (MKP "0233" telpās), arī apvienojot 14 muitas noliktavas.

Reizē ar jaunu AMKP izveidošanu tika izstrādāta un apstiprināta jauna "Apvienoto muitas kontroles punktu un to uzraudzībā esošo muitas noliktavu tehnoloģijas modeļu metodika" (Valsts ieņēmumu dienesta 2004.gada 13.jūlija rīkojums Nr.1111 "Grozījumi Valsts ieņēmumu dienesta 2003.gada 25.jūnija rīkojumā Nr.1001 "Par muitas kontroles punktu optimizāciju"), kura līdz ar rīkojuma spēkā stāšanos jāpiemēro visos AMKP.

Kopš 1.maija muitnieki atradās un muietošanu veica attiecīgajās muitas noliktavās uz vietas. Izņēmums ir tranzīta procedūras noformēšana, izmantojot jauno datorizēto tranzīta sistēmu (*New Computerised Transit System – NCTS*) – tā jānoformē rīkojumā norādītajās AMKP pagaidu atrašanās vietās.

2005.gadā plānota AMKP pakāpeniska pāreja uz jaunām telpām, lai muitnieki no muitas

noliktavām varētu sākt strādāt konkrētajā AMKP un tur apkalpotu muitas noliktavas, kas attiecīgi ir pakļautas konkrētajam AMKP (0215, 0265 vai 0280).

Istenojot VID pārstrukturizācijas plānu, ar 2004.gada 1.maiju saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta 2004.gada 23.aprīļa rīkojumu Nr.639 “Par Valsts ieņēmumu dienesta muitas kontroles punktu slēgšanu” tika slēgti 15 iekšzemes MKP.

Ņemot vērā to, ka līdz ar Latvijas Republikas iestāšanos ES robeža ar Lietuvas Republiku un Igaunijas Republiku kļuva par ES iekšējo robežu, pār kuru notiek brīva preču kustība bez muitas kontroles. Ar 2004.gada 1.maiju tika slēgti arī 22 MKP uz ārējās robežas (2004.gada 27.aprīļa VID rīkojums Nr.660 “Par Valsts ieņēmumu dienesta muitas kontroles punktu slēgšanu”).

Uz 2004.gada 1.maiju Latvijas Republikā bija noteikti 40 MKP, kuru skaits līdz gada beigām netika mainīts. Tie bija:

1) VID Rīgas muitas reģionālajā iestādē – 15:

1	0206	AMKP “0206”
2	0207	“Šķirotavas” MKP
3	0210	Rīgas brīvostas MKP
4	0211	Zvejas ostas MKP
5	0215	AMKP “0215”
6	0220	Pasta MKP
7	0229	AMKP SIA “MONO”
8	0232	Daugavgrīvas MKP
9	0233	MKP “0233”
10	0240	Lidostas MKP
11	0264	Sarkandaugavas MKP
12	0265	AMKP “0265”
13	0280	AMKP “0280”
14	0287	“Vexoil” MKP
15	0294	“Lukoil Baltija R” MKP

2) VID Latgales reģionālās iestādes Muitas pārvaldē – 12,

16	0721	Grebņevas MKP
17	0722	Terehovas MKP
18	0723	Zilupes MKP
19	0724	Kārsavas MKP
20	0731	Pātarnieku MKP
21	0742	Rēzeknes II MKP
22	0743	Rēzeknes MKP
23	0810	Daugavpils MKP
24	0814	Silenes MKP
25	0816	Daugavpils preču stacijas MKP
26	0817	Indras MKP
27	0712	Vientuļu MKP (tikai fiziskām personām)

3) VID Kurzemes reģionālās iestādes Muitas pārvaldē – 8

28	0311	Ventspils tirdzniecības ostas MKP
29	0313	Ventspils MKP
30	0314	Talsu MKP
31	0317	Ventspils naftas MKP
32	0319	Rojas MKP
33	0320	Mērsraga MKP
34	0411	Liepājas ostas MKP

35	0422	Saldus MKP
----	------	------------

4) VID Vidzemes reģionālās iestādes Muitas pārvaldē – 3

36	0626	Valmieras MKP
37	0714	Gulbenes MKP
38	0910	Salacgrīvas ostas MKP

5) VID Zemgales reģionālās iestādes Muitas pārvaldē – 2

39	0512	Jelgavas MKP
40	0823	Jēkabpils MKP

Sadarbība ar uzņēmējiem

Lai paplašinātu un aktivizētu dialogu ar uzņēmējiem, kopš 2004.gada maija VID GMP regulāri rīkoja Muitas un uzņēmēju konsultatīvās padomes sanāksmes.

Muitas un uzņēmēju konsultatīvās padomes galvenie uzdevumi ir:

- sekmēt tirdzniecību un godīgu konkurenci;
- novērtēt ar muitas lietām saistīto normatīvo aktu un projektu ietekmi uz uzņēmējdarbību konkrētās nozarēs, tādējādi cenšoties panākt situāciju, ka ar muitas lietām saistītie normatīvie akti pozitīvi ietekmētu uzņēmējdarbību;
- izskatīt problēmas un tendences, kas saistītas ar kravu pārvietošanu pāri Latvijas Republikas robežai, normatīvo aktu muitas jomā piemērošanu un muitas noteikumu pārkāpumiem;
- sniegt priekšlikumus un ieteikumus praktiskajiem risinājumiem situācijas uzlabošanai, kā arī aicināt par muitas lietām atbildīgās amatpersonas vai kontrolējošās valsts institūcijas to kompetences ietvaros novērst negatīvās tendences muitas iestādēs;
- izskatīt jautājumus, kuri importa, eksporta un tranzīta pārvadājumu operācijās ir citu valsts institūciju kompetencē, šajā gadījumā uz padomes sēdi pieaicinot attiecīgās valsts iestādes speciālistu.

Muitas un uzņēmēju konsultatīvās padomes darbā aktīvi iesaistījās profesionālo apvienību un asociāciju pārstāvji, tomēr arī atsevišķu uzņēmējdarbības pārstāvjiem tika dota iespēja iesniegt padomes sekretariātā jautājumus, par kuriem tie vēlējas saņemt ekspertu skaidrojumus kārtējā sanāsmē. Konkrētu problēmu, kas tika aktualizētas Muitas un uzņēmēju konsultatīvās padomes sanāsmēs, risināšanai tika rīkotas arī papildu tikšanās, kurās VID GMP amatpersonas kopīgi ar uzņēmēju pārstāvjiem meklēja kopsaucējus.

Citu valsts institūciju, piemēram, Finanšu ministrijas, Satiksmes ministrijas, Zemkopības ministrijas pārstāvju līdzdalība Muitas un uzņēmēju konsultatīvās padomes sanāsmēs deva iespēju iztirzāt aktuālos jautājumus plašākā uzņēmējdarbības veicināšanas kontekstā.

Pirmā Muitas un uzņēmēju konsultatīvās padomes sanāksme notika 2004.gada 28.maijā. 2003.gadā padomes sanāksmes tika rīkotas reizi mēnesī.

IZMEKLĒŠANAS DARBS

VID FINANŠU POLICIJAS PĀRVALDES REZULTĀTI

Saskaņā ar likuma “Par Valsts ieņēmumu dienestu” 14.pantu VID Finanšu policijas pārvaldes (turpmāk – FPP) uzdevums ir:

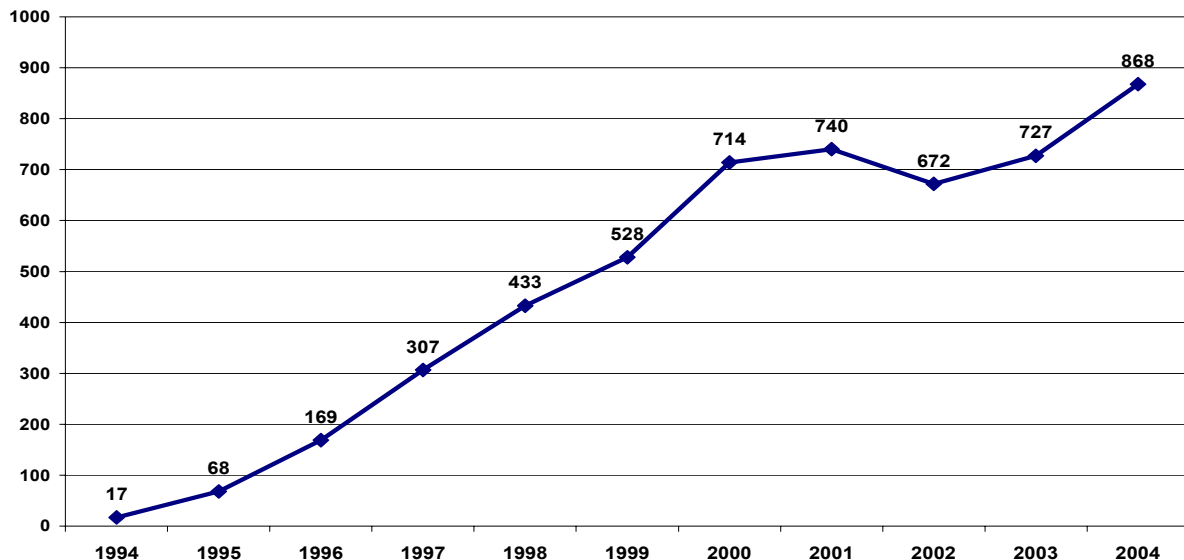
- 1) veikt likumā noteikto operatīvo darbību, lai atklātu un novērstu noziedzīgus nodarījumus valsts ieņēmumu jomā;
- 2) veikt likumā noteikto operatīvo darbību, lai atklātu un novērstu noziedzīgus nodarījumus Valsts ieņēmumu dienesta ierēdņu un darbinieku darbībā;
- 3) izdarīt izziņu kontrabandas lietās un krimināllietās par noziedzīgiem nodarījumiem, kas konstatēti valsts ieņēmumu jomā, kā arī Valsts ieņēmumu dienesta ierēdņu un darbinieku rīcībā;
- 4) ja nepieciešams, nodrošināt citu Valsts ieņēmumu dienesta ierēdņu un darbinieku apsardzi sakarā ar viņu veicamajiem pienākumiem.

VID FPP 2004.gadā saņemti 1351 pieteikumi par noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, kas ir par 264 jeb 19,5 % vairāk nekā 2003.gadā. Aplūkojot saņemto materiālu sadalījumu pa noziedzīgu nodarījumu veidiem, visvairāk – 674 materiāli 2004.gadā saņemti par izvairīšanos no nodokļu nomaksas, 301 materiāls par maksātnespējas lietām, 61 materiāls par krāpšanu un 315 materiāli par citiem pārkāpumiem.

Līdz 2004.gada beigām VID FPP ierosinātajās krimināllietās kopējais valstij nodarīto zaudējumu apjoms ir Ls 217,8 milj. 2004.gadā VID FPP ierosinātajās krimināllietās kopējais nodarīto zaudējumu apjoms ir Ls 33,2 milj.. Vidējais vienā lietā fiksētais zaudējumu apjoms – Ls 54,7 tūkst.

Ar katru gadu pieaug VID FPP ierosināto un no citām izziņas iestādēm vai prokuratūras saņemto krimināllietu skaits. FPP lietvedībā 2004.gada beigās bija 868 krimināllietas, kas ir par 141 vienībām jeb 19 % vairāk kā iepriekšējā gada beigās.

FPP lietvedībā esošās krimināllietas (gada beigas)

Aplūkojot sadalījumu pa noziedzīgu nodarījumu veidiem, redzams, ka visvairāk – 196 pieteikumu un paziņojumu ir par izvairīšanos no nodokļu nomaksas, kas ir par 31 krimināllietu vairāk nekā 2003.gadā, 179 krimināllietas par maksātnespējas lietām, 83 – par deklarāciju neiesniegšanu, 64 – par grāmatvedības noteikumu pārkāpšanu, 42 krimināllietas par krāpšanu.

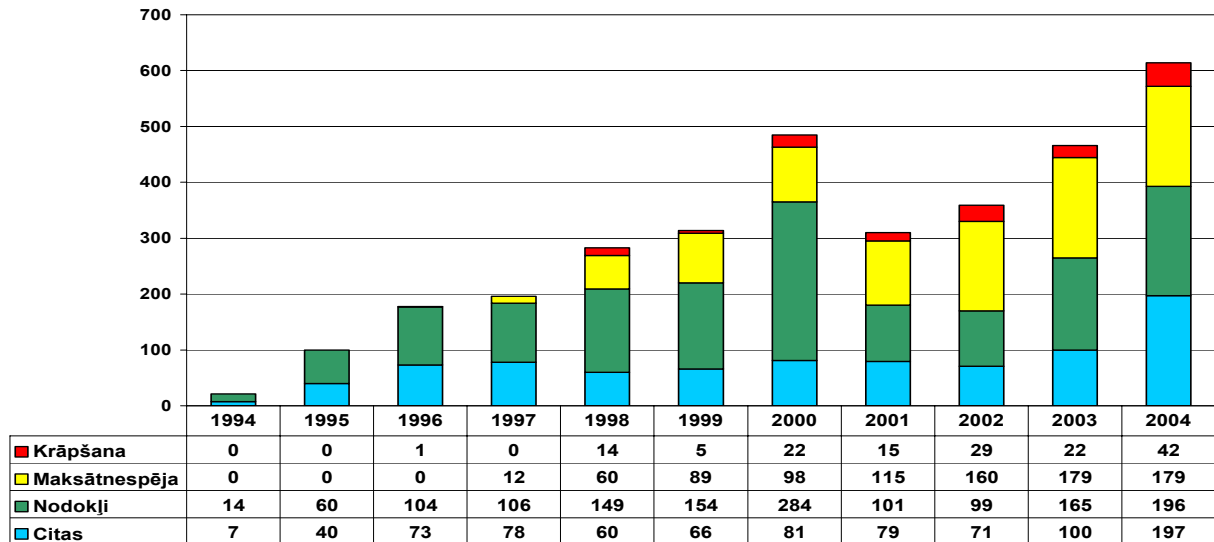
Atklāto noziedzīgo nodarījumu struktūru veido:

- prokuroram kriminālvajāšanas uzsākšanai nodotās krimināllietas;
- materiāli, kas 10 dienu laikā nodoti prokuroram kriminālvajāšanas uzsākšanai;

• Latvijas Kriminālprocesa kodeksa 5.³ panta pirmajā un otrajā daļā noteiktos gadījumos izbeigtās krimināllietas (maznozīmīguma dēļ).

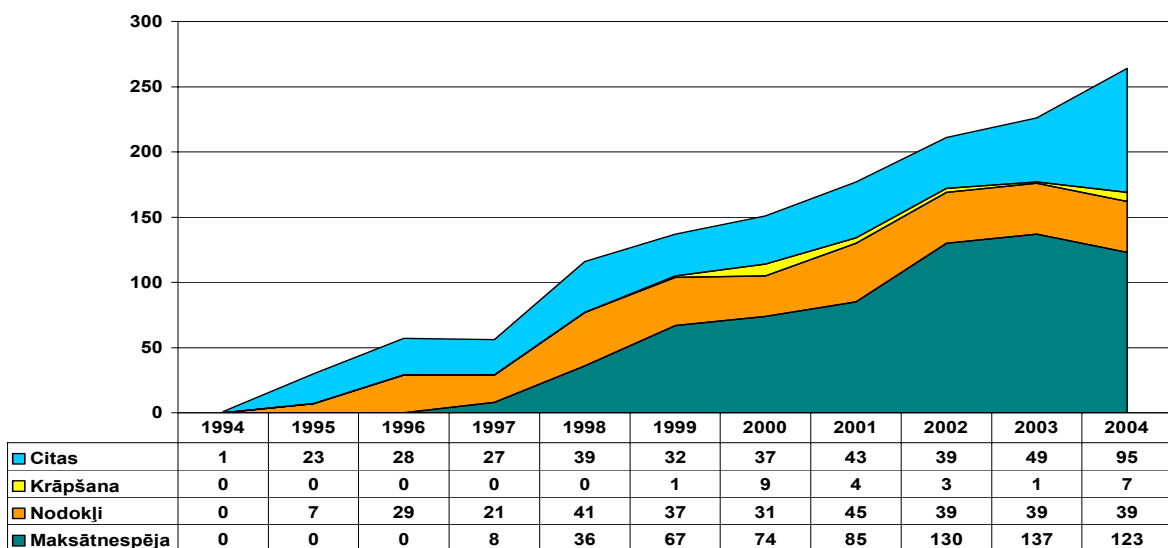
2004.gadā, salīdzinot ar 2003.gadu, ir palielinājies VID FPP atklāto noziedzīgu nodarījumu kopskaits. Vajāšanai nodoto krimināllietu kopskaits 2004.gadā, salīdzinot ar 2003.gadu, ir pieaudzis par 44 vienībām jeb par 20 %. 2004.gadā kriminālvajāšanas uzsākšanai nodotas 264 krimināllietas (2003.gadā – 220), saīsinātais process piemērots 4 krimināllietām, 14 krimināllietas izbeigtas pēc Latvijas Kriminālprocesa kodeksa 5.³ panta.

FPP ierosināto krimināllietu sadalījums pa noziedzīgu nodarījumu veidiem

Aplūkojot 2004.gadā kriminālvajāšanas uzsākšanai nodoto krimināllietu sadalījumu pa noziedzīgu nodarījumu veidiem, redzams, ka visvairāk – 122 krimināllietas ir maksātnespēja. Gandrīz visās maksātnespējas krimināllietās ir nodarīti reāli zaudējumi valsts budžetam, tāpēc lietas par maksātnespēju ir aplūkojamas Krimināllikuma sadaļā “Noziedzīgi nodarījumi tautsaimniecībā” līdzās kontrabandai, izvairīšanai no nodokļu nomaksas un citiem. 2004.gadā kriminālvajāšanas uzsākšanai nodotajās krimināllietās fiksēto zaudējumu apjoms ir Ls 4,5 milj. (2003.gadā – Ls 3,0 milj.).

FPP vajāšanas uzsākšanai nodoto krimināllietu sadalījums pa noziedzīgu nodarījumu veidiem

2004.gadā ir nedaudz samazinājies VID FPP izbeigto krimināllietu skaits, ko pamatā veido noilguma dēļ izbeigtās krimināllietas. VID FPP jau vairākus gadus iepriekš prognozēja šādu iznākumu, ja netiks palielināts darbinieku skaits.

VID FPP savā pastāvēšanas laikā līdz 2004.gada beigām prokuratūras iestādēm kriminālvajāšanas uzsākšanai nodevusi krimināllietas, kurās kopā fiksēti Ls 36,2 milj. zaudējumi. Prakse rāda, ka vienas apjomīgas krimināllietas izmeklēšana ilgst vairāk kā vienu gadu, daudzos gadījumos pat trīs gadus un ilgāk.

Administratīvais darbs

Par administratīvajās pārbaudēs konstatētajiem pārkāpumiem 2004.gadā VID FPP darbinieki sastādījuši 680 administratīvo pārkāpumu protokolus, to rezultātā uzlikti naudas sodi Ls 40,9 tūkst. apmērā, bet 10 gadījumos piemērota preču un priekšmetu konfiskācija.

Uzticības tālrūnis

VID FPP apkalpo VID uzticības tālrūni, ar kura starpniecību 2004.gadā saņemti 802 ziņojumi. Pa tālrūni sniegtā informācija apstiprinājās 251 gadījumā, kuru rezultātā uzlikti naudas sodi Ls 18,8 tūkst. apmērā.

LICENCĒŠANA, UZŅĒMĒJDARBĪBAS VIDES SAKĀRTOŠANA

Licencēšana

2004.gadā VID ir izsniedzis 5812 speciālās atļaujas (licences), darbībām ar akcīzes precēm. Kā rezultātā uz 2004.gada 31.decembri darbojošos licenču (izziņu) skaits ir 9644.

No 2004.gada 1.maija līdz ar Latvijas iestāšanos ES spēku zaudēja virkne speciālo atļauju (licenču):

- jēlspirta un spirta ražošanai un realizācijai;
- alkoholisko dzērienu ražošanai un realizācijai;
- alkoholisko dzērienu un spirta ievešanai izlaišanai brīvam apgrozījumam;
- tabakas izstrādājumu ražošanai un realizācijai;
- tabakas izstrādājumu ievešanai izlaišanai brīvam apgrozījumam;
- naftas produktu (degvielas) ražošanai;
- naftas produktu (degvielas) ievešanai izlaišanai brīvam apgrozījumam;
- naftas produktu (degvielas) ievešanai citu preču (izņemot degvielu) ražošanai bez tiesībām ievest degvielu realizēt citām personām;
- izziņas alus ražošanai;
- izziņas alus ievešanai izlaišanai brīvam apgrozījumam.

Savukārt no 2004.gada 1.maija tiek izsniegtas četras jauna veida licences komercdarbībai ar akcīzes precēm:

- licence akcīzes preču noliktavas turētāja darbībai;
- licence apstiprināta tirgotāja darbībai;
- licence akcīzes nodokļa maksātāja pārstāvja darbībai;
- licence alus mazumtirdzniecībai (ja tiek veikta tikai alus mazumtirdzniecība).

Līdz 2005.gada maijam izziņas tabakas izstrādājumu mazumtirdzniecībai tika aizstātas ar licencēm tabakas izstrādājumu mazumtirdzniecībai.

Licencēšanas darbu 2004.gadā ietekmēja arī Alkoholisko dzērienu aprites likuma pārejas noteikumu 4.punktā noteiktā norma, kas paredzēja līdz 2004.gada 30.aprīlim komersantiem izsniegto alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecības un alkoholisko dzērienu un spirta vairumtirdzniecības licenču pārreģistrāciju. Saskaņā ar minētajiem pārejas noteikumiem tika pārreģistrētas 3713 licences alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībai un 61 licence alkoholisko dzērienu vairumtirdzniecībai.

2004.gadā kopumā izsniegtas 1067 licences alkohola aprites jomā, no kurām 672 – licences alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībai, 293 – licences alus mazumtirdzniecībai (spēkā no 01.05.2004.), 102 – licences alkoholisko dzērienu vairumtirdzniecībai. 2004.gadā par konstatētajiem akcīzes preču aprites noteikumu pārkāpumiem anulētas 32 licences alkoholisko dzērienu aprites jomā, bet uz komersanta iesnieguma pamata anulēta 421 licence. Uz 2005.gada 1.janvāri spēkā bija 4825 licences alkoholisko dzērienu aprites jomā, no kurām 4388 – licences alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībai, 282 - licences alus mazumtirdzniecībai, 155 – licences alkoholisko dzērienu vairumtirdzniecībai.

Tabakas izstrādājumu aprites jomā 2004.gadā izsniegtas 4324 licences un izziņas, no kurām 2710 – licences tabakas izstrādājumu mazumtirdzniecībai (spēkā no 01.05.2004.), 1571 – izziņa tabakas izstrādājumu mazumtirdzniecībai, 43 - licences tabakas izstrādājumu vairumtirdzniecībai. Par konstatētajiem akcīzes preču aprites noteikumu pārkāpumiem 2004.gadā anulētas četras licences un izziņas tabakas izstrādājumu aprites jomā, bet uz komersanta iesnieguma pamata anulēta 171 licence un izziņa. Uz 2005.gada 1.janvāri spēkā bija 4316 licences un izziņas tabakas izstrādājumu aprites jomā, no kurām 2687 – licences tabakas izstrādājumu mazumtirdzniecībai, 1586 – izziņas tabakas izstrādājumu mazumtirdzniecībai, 43 – licences tabakas izstrādājumu vairumtirdzniecībai.

Naftas produktu aprites jomā 2004.gadā izsniegta 191 licence, no kurām 170 – licences naftas produktu mazumtirdzniecībai, 21 – licence naftas produktu vairumtirdzniecībai. Par konstatētajiem akcīzes preču aprites noteikumu pārkāpumiem 2004.gadā anulētas četras licences, bet uz komersantu iesnieguma pamata anulētas 22 licences. Uz 2005.gada 1.janvāri spēkā bija

282 licences naftas produktu aprites jomā, no kurām 231 – licence naftas produktu mazumtirdzniecībai, 51 – licence naftas produktu vairumtirdzniecībai.

2004.gadā kopumā izsniegtas 230 speciālās atļaujas, no kurām 190 – speciālās atļaujas (licences) akcīzes preču noliktavas turētāja darbībai (spēkā no 01.05.2004.), 38 – speciālās atļaujas (licences) apstiprināta tirgotāja darbībai (spēkā no 01.05.2004.), 2 – speciālās atļaujas (licences) akcīzes nodokļa maksātāja pārstāvja darbībai (spēkā no 01.05.2004.). Par konstatētajiem noteikumu pārkāpumiem 2004.gadā anulēta viena speciālā atļauja (licence) akcīzes preču noliktavas turētāja darbībai. Uz komersantu iesnieguma pamata 2004.gadā anulētas piecas speciālās atļaujas (licences) akcīzes preču noliktavas turētāja darbībai, divas speciālās atļaujas (licences) apstiprināta tirgotāja darbībai un viena speciālā atļauja (licence) akcīzes nodokļa maksātāja pārstāvja darbībai. Uz 2005.gada 1.janvāri spēkā bija 221 speciālā atļauja, no kurām 184 – speciālās atļaujas (licences) akcīzes preču noliktavas turētāja darbībai, 36 – speciālās atļaujas (licences) apstiprināta tirgotāja darbībai un viena speciālā atļauja (licence) akcīzes nodokļa maksātāja pārstāvja darbībai.

Pārskats par licencēšanas darbu 2004.gadā

		No 01.01.2004. līdz 31.12.2004.					
		Izsniegto licenču (izziņu) skaits	Anulēto licenču (izziņu) skaits			Apturēto licenču skaits uz 31.12.2004.	Darbojošos licenču (izziņu) skaits uz 31.12.2004.
			par noteikumu pārkāpumiem	uz iesniegumu pamata	zaudējušas spēku		
	Alkohols (kopā)	774	32	410	2109	0	4543
MT	Licences alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībai	672	31	400	2099**	0	4388
VT	Licences alkoholisko dzērienu vairumtirdzniecībai	102	1	10	10**	0	155
	Tabakas izstrādājumi (kopā)	4324	4	171	0	0	4316
IZZ	Izziņas tabakas izstrādājumu mazumtirdzniecībai	1571	2	143	0	0	1586
TV	Licences tabakas izstrādājumu vairumtirdzniecībai	43	2	5	28***	0	43
TM	Licences tabakas izstrādājumu mazumtirdzniecībai *	2710	0	23	0	0	2687
	Naftas produkti (kopā)	191	4	22	0	0	282
BM	Licences naftas produktu mazumtirdzniecībai	170	2	15	0	0	231
BV	Licences naftas produktu vairumtirdzniecībai	21	2	7	5***	0	51
	Alus (kopā)	293	0	11	0	0	282
AM	Licences alus mazumtirdzniecībai*	293	0	11	0	0	282
	Speciālās atļaujas (kopā)	230	1	8	0	0	221
	Speciālās atļaujas (licences) akcīzes preču noliktavas turētāja darbībai*	190	1	5	0	0	184
	Speciālās atļaujas (licences) apstiprināta tirgotāja darbībai*	38	0	2	0	0	36
	Speciālās atļaujas (licences) akcīzes nodokļa maksātāja pārstāvja darbībai*	2	0	1	0	0	1
	Kopā	5 812	41	622	2 137	0	9 644

* spēkā no 01.05.2004.

** zaudējušas spēku ar 02.12.2004

*** zaudējušas spēku ar 03.08.2004

Akcīzes preču aprites uzraudzība

2004.gadā akcīzes preču aprites jomā licencētajos uzņēmumos VID Akcīzes preču pārvaldes amatpersonas ir veikušas 622 pārbaudes, no kurām 435 pārbaudes veiktas naftas produktu aprites jomā un 187 pārbaudes alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu aprites jomā. Veikto pārbaūžu rezultātā 108 gadījumos konstatēti pārkāpumi, no tiem 57 pārkāpumi konstatēti alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu aprites jomā un 51 pārkāpums naftas produktu aprites jomā.

VID Akcīzes preču pārvalde kopumā ir izskatījusi un pieņēmusi lēmumus 337 lietās, tajā skaitā arī lietās, ko izskatīšanai saistībā ar akcīzes preču aprites noteikumu pārkāpumiem iesniegušas citas institūcijas (VID FPP, VID Muitas kriminālpārvalde, Valsts policija). Izskatīto un pieņemto lēmumu rezultātā VID Akcīzes preču pārvalde 2004.gadā piemērojusi naudas sodu Ls 49,8 tūkst. apmērā.

2004.gada februārī degvielas kvalitātes uzraudzībā VID Akcīzes preču pārvalde sāka izmantot mobilās degvielas kvalitātes kontroles ekspreslaboratorijas. Šādu laboratoriju izmantošana degvielas kvalitātes uzraudzības procesā ir saīsinājusi laika posmu starp degvielas paraugu izņemšanu un atbilstības novērtēšanas slēdziena saņemšanu, kas ir būtiski gan no patērētāju tiesību aizsardzības viedokļa (lai no aprites tiktu izņemta normatīvo aktu prasībām neatbilstoša degviela), gan arī no pašu uzņēmēju interešu viedokļa (lai gadījumā, ja degviela atbilst noteiktajām prasībām, uzņēmuma saimnieciskā darbība tiktu traucēta pēc iespējas īsāku laika posmu). No 2004.gadā veiktajām 435 pārbaudēm naftas produktu aprites jomā 291 pārbaudē ir veikta degvielas kvalitātes pārbaude ar ekspreslaboratorijām un pārbaudīti 846 degvielas paraugi. Kopumā naftas produktu aprites jomā veikto pārbaūžu rezultātā konstatēts 51 pārkāpums, no kuriem 11 gadījumos konstatēta kvalitātes prasībām neatbilstoša degviela, veicot pārbaudi ar ekspreslaboratoriju. Kopumā 2004.gadā naftas produktu aprites jomā VID Akcīzes preču pārvalde izskatījusi un pieņēmusi lēmumus 95 lietās, tajā skaitā arī lietās, ko izskatīšanai saistībā ar akcīzes preču aprites noteikumu pārkāpumiem iesniegušas citas institūcijas (VID FPP, VID Muitas kriminālpārvalde, Valsts policija). Izskatīto un pieņemto lēmumu rezultātā par pārkāpumiem naftas produktu aprites jomā VID Akcīzes preču pārvalde 2004.gadā piemērojusi naudas sodu Ls 17,3 tūkst. apmērā un konfiscējusi 119 437 litrus naftas produktu.

Alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu aprītē 2004.gadā VID Akcīzes preču pārvalde veikusi 187 pārbaudes, no kurām 57 pārbaudēs konstatēti pārkāpumi. 2004.gadā alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu aprites jomā VID Akcīzes preču pārvalde ir izskatījusi un pieņēmusi lēmumus 242 lietās, piemērojot naudas sodu kopumā Ls 32,6 tūkst. apmērā.

Par pārkāpumiem akcīzes preču aprites jomā 2004.gadā konfiscētas septiņas automašīnas.

ALKOHOLISKO DZĒRIENU UN TABAKAS IZSTRĀDĀJUMU MARĶĒŠANA**Alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu marķēšana**

Kopš 2004.gada 1.maija akcīzes nodokļa marķu izsniegšana vairs nav tieši saistīta ar akcīzes nodokļa maksāšanu. Akcīzes nodoklis tiek maksāts tad, kad prece tiek izlaista patēriņam iekšējā tirgū pēc tajā brīdī spēkā esošās akcīzes nodokļa likmes, bet ne pēc tās likmes, kad tiek pasūtītas vai saņemtas akcīzes nodokļa markas.

2004.gadā izsniegtas 83 074 422 alkoholisko dzērienu akcīzes markas, no kurām 60 159 021 marka izsniegta akcīzes preču noliktavu turētājiem, 12 788 985 markas – ražotājiem (līdz 30.04.2004.) un 10 126 416 markas – importētājiem, kā arī 269 223 500 tabakas izstrādājumu akcīzes markas, no kurām 201 792 500 markas akcīzes preču noliktavas turētājiem, 50 050 000 markas – importētājiem, 13 741 000 markas – ražotājiem (līdz 30.04.2004.) un 3 640 000 markas nodokļa maksātāja pārstāvjiem.

VALSTS AMATPERSONU DARBĪBAS KONTROLE

2005.gada 1.janvārī valstī reģistrētas 63 115 valsts amatpersonas, kas ir par 6400 valsts amatpersonām vai 11,3 % vairāk, salīdzinot ar 2004.gada 1.janvāri.

Gada laikā VID iesniegtas 71 741 valsts amatpersonas deklarācijas, kas ir par 9266 deklarācijām vai 14,8 % vairāk nekā 2003.gadā.

Salīdzinot ar 1998.gadu, valsts amatpersonu skaits pēdējos sešos gados pieaudzis par 73,6 % (36 352 amatpersonas uz 01.01.1998.), bet iesniegto deklarāciju skaits – par 86,5 % (38 455 deklarācijas 1998.gadā).

Gads	Valsts amatpersonu skaits	Iesniegto deklarāciju skaits
1998.	36 352	38 455
1999.	40 302	43 528
2000.	41 322	46 518
2001.	42 945	52 323
2002.	46 085	50 889
2003.	56 715	62 475
2004.	63 115	71 741

2004.gadā pie administratīvās atbildības par Latvijas Administratīvā pārkāpumu kodeksa 166.²⁷ panta pārkāpumiem (valsts amatpersonas deklarāciju neiesniegšana noteiktā kārtībā un nepatiesu ziņu norādīšana deklarācijā) sauktas 88 amatpersonas, 78 personām uzliktot naudas sodu, bet 10 personām izsakot mutvārdu aizrādījumu.

VID FPP nosūtīti lietas materiāli izziņai par 31 valsts amatpersonu. Krimināllietas par izvairīšanos no valsts amatpersonas deklarācijas iesniegšanas (Krimināllikuma 219.panta pirmā daļa) ierosinātas pret 5 personām, vienai personai krimināllieta ierosināta pēc Krimināllikuma 309.panta ceturtās daļas un 253.panta pirmās daļas. 13 lietās pieņemts lēmums par atteikšanos ierosināt krimināllietu. 7 valsts amatpersonām piemērota piespiedu atvešana, bet par 5 valsts amatpersonām vēl tiek veikta izziņa.

2004.gadā par 813 pieaudzis arī to valsts vai pašvaldību institūciju un kapitālsabiedrību (turpmāk – institūcijas) skaits, kuras VID iesniedz valsts amatpersonu sarakstus – 01.01.2004 šādu iestāžu bija 2556, bet 01.01.2005 – 3369.

2004.gadā veiktas 256 institūciju iesniegto valsts amatpersonu sarakstu pārbaudes, kuru rezultātā konstatēti administratīvie pārkāpumi, par kuriem 17 institūciju vadītājiem uzlikts naudas sods, 38 vadītājiem izteikts mutvārdu aizrādījums, 34 gadījumos lietvedība izbeigta noilguma dēļ, bet 5 vadītājiem – sastāva trūkuma dēļ.

Veicot likuma administrēšanu atbilstoši VID kompetencei, tiek konstatēti iespējami interešu konflikta gadījumi, par kuriem saskaņā ar likuma 20.panta sesto daļu tiek informēts Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (turpmāk – KNAB).

2004.gadā KNAB nosūtīti materiāli par 16 valsts amatpersonām par iespējamo interešu konfliktu. No tiem par divām amatpersonām KNAB ir pieņēmis lēmumu par saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Administratīvā pārkāpumu kodeksa 166.³⁰ panta (valsts amatpersonai noteikto ierobežojumu un aizliegumu pārkāpšana), uzliktot naudas sodu, bet par septiņām valsts amatpersonām saņemta informācija, ka nav konstatēti likuma pārkāpumi.

Nozīmīgu darbu VID Korupcijas novēršanas daļas iegulda, lai VID kompetencē esošajos jautājumos informētu valsts amatpersonas un institūciju vadītājus par viņu pienākumiem, izskaidrotu likuma prasības un atbildību par to neievērošanu.

2004.gadā valsts amatpersonām, institūciju vadītājiem un citiem interesentiem par VID kompetencē esošajiem ar likuma izpildi saistītajiem jautājumiem sniegtas 38 036 konsultācijas (1432 elektroniski, 12 750 telefoniski, 23 854 mutiski).

Nosūtītas 2801 informatīva vai brīdinoša rakstura vēstules, rīkotas 153 konsultācijas vai semināri uz vietas institūcijās, sniegtas 71 publikācijas vai citāda veida informācija laikrakstos un 13 informācijas TV vai radio.

Sagatavoti un izplatīti valsts un pašvaldību institūcijās divi bezmaksas bukleti – “Ikgadējā valsts amatpersonas deklarācija jāiesniedz līdz 1.aprīlim” un “Valsts vai pašvaldības institūcijas vadītāja pienākumi likuma “Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonas darbībā” izpildē”.

Saskaņā ar likuma 26.panta sesto daļu Valsts prezidenta, Saeimas deputātu, Ministru prezidenta, Ministru prezidenta biedra, ministru, īpašu uzdevumu ministru, valsts ministru, parlamentāro sekretāru un republikas pilsētu domju deputātu deklarācijas mēneša laikā pēc to iesniegšanas publicējamas laikrakstā “Latvijas Vēstnesis”.

Vienlaikus ar minēto valsts amatpersonu deklarāciju publicēšanu “Latvijas Vēstnesī”, kopš 2002.gada jūlija VID mājas lapā www.vid.gov.lv ir pieejama VID publiskojamā datu bāze, kurā viena no izvēlnēm ir valsts amatpersonu deklarācijas.

Kopš 2003.gada augusta valsts amatpersonas deklarācijas VID var iesniegt arī elektroniski, tomēr līdz elektroniskā paraksta ieviešanai deklarācija tādos gadījumos VID jāiesniedz arī līdzšinējā formā.

Informācija par elektroniskās deklarēšanas sistēmas izmantošanas noteikumiem pieejama VID mājas lapā www.vid.gov.lv sadaļā “Elektroniskā deklarēšana”.

STRĪDU IZSKATĪŠANA

Lietās par papildus aprēķinātajiem nodokļu maksājumiem Pirmstiesas nodokļu strīdu izskatīšanas daļa 2004.gadā izskatīja 1034 nodokļu maksātāju sūdzības, kas ir par 206 sūdzībām vairāk nekā 2003.gadā. Iesniegto sūdzību izskatīšanas rezultātā 2004.gadā tika sagatavoti 935 lēmumu projekti, saskaņā ar kuriem VID teritoriālo iestāžu direktoru pieņemtie lēmumi 439 gadījumos jeb 47 % no pieņemtajiem lēmumiem tika atstāti spēkā, 106 gadījumos jeb 11,3 % no pieņemtajiem lēmumiem – atcelti. (2003.gadā atstāti spēkā 410 gadījumos, jeb 49,5 %, bet 2003.gadā – 121 gadījumi jeb 14,6 % no pieņemtajiem lēmumiem atcelti), pārējos gadījumos – atstāti spēkā, nosakot precizējumus (samazinot soda naudas, papildus aprēķinot maksājumus u.tml.).

Pirmstiesas nodokļu strīdu izskatīšanas daļa 2004.gadā saņēma nodokļu maksātāju sūdzības par teritoriālo iestāžu direktoru pieņemtajiem lēmumiem, ar kuriem tiem papildu nomaksai budžetā tika noteikti Ls 43,33 milj.. Iesniegtas nodokļu maksātāju pārsūdzības par kopējo summu Ls 40,03 milj. Iesniegto pārsūdzību rezultātā pēc VID ģenerāldirektora pieņemtajiem lēmumiem nomaksai budžetā aprēķinātā summa ir Ls 33,8 milj.

Savukārt 2003.gadā Pirmstiesas nodokļu strīdu izskatīšanas daļa saņēma nodokļu maksātāju sūdzības par teritoriālā iestāžu direktoru pieņemtajiem lēmumiem, ar kuriem tiem papildu nomaksai budžetā tika noteikti Ls 108,03 milj.. Iesniegtas nodokļu maksātāju pārsūdzības par kopējo summu Ls 106,64 milj.. Iesniegto pārsūdzību rezultātā pēc VID ģenerāldirektora pieņemtajiem lēmumiem nomaksai budžetā aprēķinātā summa ir Ls 107,2 milj.

Viens no galvenajiem teritoriālo iestāžu direktoru pieņemto lēmumu atcelšanas iemesliem ir kļūdaini piemērotās normatīvo aktu normas, t.i., vai nu pārbaudes materiālos nav pietiekošu dokumentāru pierādījumu attiecīgā fakta konstatācijai, lai noteiktu papildu maksājumus budžetā, un tāpēc nav piemērojama konkrētā normatīvā akta norma, vai nu lietas apstākļi neatbilst pārbaudes materiālos norādītajiem faktiem, un tāpēc nav piemērojama tajos norādītā arī konkrētā normatīvā akta norma. 2003.gadā kā iemesls – kļūdaini piemērotas normatīvo aktu normas tika minēts 173 VID ģenerāldirektora pieņemtajos lēmumos, kas ir 21 % no kopējā ģenerāldirektora pieņemto lēmumu skaita. 2004.gadā kā iemesls – kļūdaini piemērotas normatīvo aktu normas tika minēts 210 VID ģenerāldirektora pieņemtajos lēmumos, kas ir 22,4 % no kopējā ģenerāldirektora pieņemto lēmumu skaita.

Pamatojoties uz likuma “Par nodokļiem un nodevām” 38.pantu, 2004.gadā 43 gadījumos – 4,6 % no kopējā pieņemto lēmumu skaita nodokļu maksātājs iesniedza papildu pierādījumus, kuri apstiprināja viņa sūdzībā minētos papildu nomaksai budžetā noteikto maksājumu atcelšanas argumentus. 2003.gadā papildu pierādījumus nodokļu maksātāji iesniedza 47 gadījumā jeb 5,7 % no pieņemto lēmumu skaita.

Par administratīvo pārkāpumu lietās apstrīdētajiem lēmumiem VID Juridiskās pārvaldes Maksājumu piedziņas daļa 2004.gadā ir sagatavojusi 333 lēmumus, kas ir par 152 lietām vai 84 % vairāk kā 2003.gadā.

2004.gadā ir izskatītas 225 sūdzības par VID teritoriālo iestāžu amatpersonu cita veida prettiesisku rīcību (nodokļu parādu piedziņas lietās u.c.) un sagatavoti lēmumi (2003.gadā – 157 šāda veida sūdzības). Saņemto sūdzību un sagatavoto lēmumu skaitam 2004.gada ietvaros bija tendence palielināties.

VID Juridiskās pārvaldes Tiesā izskatāmo lietu daļas ierēdņi 2004.gadā VID intereses aizstāvējuši 1889 tiesu sēdēs lietās, kas saistītas ar papildus noteiktajiem nodokļu maksājumiem, no kurām 168 lietas no vispārējām rajona tiesām un apgabaltiesām pārsūtītas izskatīšanai administratīvajām tiesām, 912 tiesas sēdes tika atliktas, 98 gadījumos izskatīti nodokļu maksātāju lūgumi par VID amatpersonu izdoto administratīvo aktu darbības apturēšanu, apturēta tiesvedība 7 lietās, 5 lietas izbeigtas sakarā ar vienošanās līguma noslēgšanu, neitrāls (procesuālo jautājumu izskatīšana) rezultāts bija 143 tiesas sēdēs, VID labvēlīgs rezultāts (lietas izskatītas

pēc būtības) – 266 tiesas sēdēs, daļēji labvēlīgs – 43, nelabvēlīgs – 247. No minētajām 266 sēdēm, kurās bija labvēlīgs rezultāts, tiesvedība tika pabeigta (tiesas nolēmums stājies likumīgā spēkā) 51 lietā, kā rezultātā nodokļu maksātājiem papildus budžetā ir jānomaksā neapstrīdami Ls 2,77 milj. No nelabvēlīgajām tiesas sēdēm tiesvedība tika pabeigta 49 lietās (Ls 2,84 milj.), savukārt no daļējām – 3 lietās (iegūts Ls 0,03 tūkst., zaudēts Ls 4,13 tūkst.

Kopš 2004.gada 1.februārī darbu sāka administratīvās tiesas, ir būtiski pieaudzis tiesas sēžu skaits kā rezultātā ir saīsinājušies lietu izskatīšanas termiņi. Lietu izskatīšanas procesu ir ietekmējis objektīvās izmeklēšanas princips, kas ir pozitīvi vērtējams apstāklis, jo VID nekad par pašmērķi nav uzskatījis uzvarēt tiesu procesos, bet tikai atklāt un pierādīt nepareizu nodokļu nomaksu (t.sk., valsts budžeta līdzekļu izkrāpšanu nepamatotu nodokļu pārmaksu veidā) un novērst izvairīšanos no nodokļu nomaksas, lai valsts budžets saņemtu tam pienākošos ar likumu noteiktos nodokļu maksājumus. Tomēr vienlaicīgi ir jāmin arī būtiski ierobežojumi attiecībā uz tiesībām iestādei pierādīt savu pozīciju, jo tā var izmantot tikai apstrīdētajā administratīvajā aktā norādītos faktus, argumentus un motīvus, pretstatā privātpersonām šādu ierobežojumu nav, kas nozīmē, ka tām ir iespēja iesniegt papildu pierādījumus gandrīz visas tiesvedības laikā. Protams, no kopējām administratīvā procesa pamatnostādnēm šāds mehānisms ir pareizs, tomēr atsevišķos gadījumos šī iemesla dēļ tiek taisīts spriedums par administratīvā akta atcelšanu.

VID MODERNIZĀCIJA

2004. gadā tika pabeigts 1998. gadā uzsāktais vērienīgais VID Modernizācijas projekts. Projekta iesākumā tika izstrādāta VID misija un apstiprināts VID Stratēģiskais plāns, kurā noteikts VID nākotnes redzējums un svarīgākie stratēģiskie mērķi. Valsts ieņēmumu dienesta kolektīvs VID Modernizācijas projekta ietvaros ir paveicis lielu darbu – ieguldīts ne mazs pūļu, laika un personīgās iniciatīvas, lai pietuvotos vīzijai par organizāciju, kādu to vēlas redzēt nodokļu maksātāji, valdība un arī paši Valsts ieņēmumu dienesta darbinieki, – padarītu to cilvēkiem pieejamāku, pretimnākošāku un ērtāku.

VID Modernizācijas projekts bija veidots kā savstarpēji saistītu projektu kopums, kur katrs atsevišķs projekts jeb apakšuzdevums paredzēja uzlabojumus kādā konkrētā VID darbības jomā un kur visus projektus apvienoja kopējs mērķis – valsts ieņēmumu iekasēšanas sistēmas pilnveidošana un VID darbības modernizācija.

1999. gadā projekts saņēma Pasaules Bankas balvu *Excellence in Project Quality at Entry* (Izcila projekta kvalitāte projekta uzsākšanas posmā).

Vērtējot VID Modernizācijas projekta ieviešanas gaitu no 1999. gada līdz 2004. gadam, Pasaules Banka katru gadu to atzina kā vienu no 10 perspektīvākajiem Pasaules Bankas finansētajiem projektiem valsts ieņēmumu administrēšanas jomā.

“Valsts ieņēmumu dienests salīdzinot ar situāciju pirms VID Modernizācijas projekta uzsākšanas, nodokļu administrēšanas sistēmas attīstībā ir ievērojami progresējis. Šis progress ir milzīgs pat salīdzinājumā ar ASV 200 gadu ilgo nodokļu administrēšanas pieredzi. Visā pasaulē nodokļu administrēšanas organizācijas saskaras ar tādām pašām problēmām kā Latvijā. Un Valsts ieņēmumu dienests ir izvēlējies pareizo ceļu, kā ar tām cīnīties.

Vēlu Valsts ieņēmumu dienestam turpināt ilgtspējīgu stabilitāti, lai Latvijas uzņēmēji droši varētu veidot nākotnes plānus un veiksmīgi attīstīt savu darbību!”

Maikls Dolans
ASV Iekšējo ieņēmumu dienesta
vadītāja vietnieks (no 1992.-1998.gadam)

VID modernizācijas projekta rezultāti šodien daudziem ir kā paši par sevi saprotami. Katrs nodokļu maksātājs kā normu uztver gan VID konsultāciju dienestus, gan klientu apkalpošanas zāles. Taču daudz vēl ir tāda, ko nevar pamanīt ārēji, bet kas ir mainījies un turpina mainīt darba būtību.

VID modernizācijas projekta mērķis ir izveidot uz klientu orientētu valsts pārvaldi. To pilnībā varēs sasniegt, kad šajā – diemžēl ne ātrajā un vieglajā procesā –būs iesaistījusies visa valsts pārvalde.

Andris Anspoks

STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA NODOKĻU IEKASĒŠANĀ

VID veic plašu starptautisko sadarbību ar citu valstu nodokļu administrācijām, aktīvi piedaloties dažādās starptautiskajās organizācijās (*IOTA, OECD, CIAT, PMO*). 2003.gada 25.aprīlī tika parakstīts Saprašanās memorands starp Latvijas Republiku un Eiropas Kopienu par Latvijas dalību Eiropas Kopienas programmā “*Fiscalis 2003-2007*”. Šī programma tika izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2002.gada 3.decembra lēmumu 2235/2002/EC, ar kuru apstiprina Kopienas programmu nodokļu sistēmas darbības uzlabošanai iekšējā tirgū.

2004.gadā VID sadarbojās starptautisko līgumu ietvaros, veicot aktīvu informācijas apmaiņu un nodrošinot palīdzību nodokļu iekasēšanā nodokļu jomā 33 konvencijas “Par nodokļu dubultās uzlikšanas un nodokļu nemaksāšanas novēršanu” ietvaros. Latvija ir noslēgusi šādas konvencijas un tās ir stājušās spēkā ar Norvēģiju, Zviedriju, Igauniju, Dāniju, Somiju, Poliju, Lietuvu, Kanādu, Čehiju, Nīderlandi, Islandi, Ukrainu, Baltkrieviju, Lielbritāniju, Ķīnu, Vāciju, Uzbekistānu, Īriju, Amerikas Savienotajām Valstīm, Moldovu, Maltu, Slovākiju, Singapūru, Franciju, Horvātiju, Armēniju, Šveici, Slovēniju, Rumāniju, Kazahstānu, Beļģiju, Portugāli un Turciju. Ar 2005.gada 1.janvāri stājas spēkā piemērošanai vēl trīs konvencijas – ar Spānijas Karalisti, Ungārijas Republiku un Bulgārijas Republiku. Ir jau zināms, ka 2005.gadā stāsies spēkā piemērošanai konvencija ar Itāliju.

Saistībā ar šīm konvencijām ir noslēgti līgumi par savstarpēju administratīvu palīdzību un automātisko informācijas apmaiņu ar Zviedrijas, Lietuvas, Igaunijas, Dānijas un Somijas nodokļu administrācijām, kā arī spontānās informācijas apmaiņas līgums starp VID un Nīderlandes nodokļu administrācijām, kuru ietvaros notiek arī koordinācija un tiek organizēti un veikti starpvalstu vienlaikus auditi. Dažādās noslēgšanas stadijās atrodas vēl 23 konvencijas, bet operatīvu informācijas apmaiņu un koordināciju no 2004.gada 1.maija ir jāveic ar visām 25 ES dalībvalstīm.

2004.gadā informācijas apmaiņa nodokļu konvenciju ietvaros tika saņemta 855 informācijas apmaiņas korespondences un nosūtītas 855 informācijas apmaiņas korespondences, kā arī veikta koordinācija un pieprasījumu apstrāde nodokļu iekasēšanas lietās, bet sarakste informācijas apmaiņas jautājumos ar nodaļām vismaz 1800 pieprasījumu apjomā.

Muitas jomā sadarbība notiek ar 15 valstīm saskaņā ar starpvalstu līgumu “Par sadarbību muitas jautājumos”. Spēkā ir starpvalstu līgumi “Par sadarbību muitas jautājumos” ar Lietuvu, Igauniju, Somiju, Dāniju, Zviedriju, Norvēģiju, Ukrainu, Baltkrieviju, Uzbekistānu, Nīderlandi, Angliju, Amerikas Savienotajām Valstīm, Izraēlu, Ungāriju un Krieviju. Noslēgti arī šādi līgumi ar Turciju un Gruziju, taču vēl nav stājušies spēkā piemērošanai. Vēl ar 17 valstīm minētie līgumi atrodas dažādās noslēgšanas stadijās.

Notiek aktīvs process arī starpresoru līgumu slēgšanā VID FPP sadarbībai ar radniecīgām struktūrām Igaunijā (parakstīts), Krievijā, Ukrainā, Baltkrievijā, Nīderlandē, Polijā un citur.

VID UN SABIEDRĪBA**LATVIJAS LIELĀKO NODOKĻU MAKSĀTĀJU GODINĀŠANA**

2005.gada 1.jūnijā Latvijas Nacionālās operas Jaunajā zālē notika ikgadējais Valsts ieņēmumu dienesta rīkotais lielāko nodokļu maksātāju godināšanas pasākums. Pasākumā piedalījās ministru prezidents Aigars Kalvītis, finanšu ministrs Oskars Spurdziņš, iekšlietu ministrs Ēriks Jēkabsons, veselības ministrs Gundars Bērziņš, īpašu uzdevumu ministrs elektroniskās pārvaldes lietās Jānis Reirs, VID ģenerāldirektors Dzintars Jakāns, kā arī citas valdības amatpersonas, uzņēmumu un plašsaziņas līdzekļu pārstāvji. VID ģenerāldirektors Dzintars Jakāns, uzrunājot uzņēmējus, VID vārdā pateicās uzņēmējiem par ieguldījumu valsts budžeta ieņēmumu plāna pildīšanā, godprātīgu attieksmi pret valsti un līdzdalību Latvijas ekonomikas attīstībā, izteica atzinību par viņu izrādīto izpratni, kopīgi risinot ar iestāšanos ES saistītos jautājumus nodokļu un muitas administrācijas jomā.

Dz.Jakāns arī izteica atzinību visiem tiem Latvijas iedzīvotājiem, kas ar savu attieksmi un darbību veicina godīgu uzņēmējdarbību.

Lielākie nodokļu maksātāji tika godināti sešās nominācijās – 2004.gada lielākie nodokļu maksātāji, lielākie uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātāji, lielākie pievienotās vērtības nodokļa maksātāji, lielākie akcīzes nodokļa maksātāji, lielākie iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāji, lielākie valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu maksātāji.

2004.gada lielākie nodokļu maksātāji tika atlasīti pēc vairākiem kritērijiem. Lielāko nodokļu maksātāju sarakstā netika iekļautas valsts un pašvaldību iestādes. Uzņēmumi tika atlasīti pēc 2004.gadā valsts budžetā iemaksātājam kopsummām, kā arī summām, kas iemaksātas atsevišķās nodokļu grupās. Tāpat tika ņemts vērā, vai uzņēmumam uz 2005.gada 1.janvāri nav būtisku aktuālo parādu budžetam. Ja uzņēmums 2004.gadā ir auditēts, sarakstā iekļauti tikai tie, kuri ir samaksājuši uzrēķinātās summas vai kuriem ir pagarināti maksāšanas termiņi, un audita rezultātā konstatētie pārkāpumi nav bijuši ar mērķi apkrāpt valsti. Sastādot godināmo uzņēmumu sarakstu, tika ņemts vērā, vai uzņēmumam nav būtisku administratīvo pārkāpumu vai jebkādu citu pārkāpumu, kur saskatāma izvairīšanās no nodokļu nomaksas.

Jūnijā VID organizē arī lielāko nodokļu maksātāju godināšanas pasākumus reģionos, godinot reģionu lielākos nodokļu maksātājus:

03.06.2005. VID Zemgales reģionālās iestādes lielāko nodokļu maksātāju godināšana
10.06.2005. VID Vidzemes reģionālās iestādes lielāko nodokļu maksātāju godināšana
17.06.2005. VID Kurzemes reģionālās iestādes lielāko nodokļu maksātāju godināšana

VID Rīgas reģionālās iestādes un VID Latgales reģionālās iestādes lielākie nodokļu maksātāji tiks godināti 2005.gada jūnijā, apmeklējot katru no lielākajiem nodokļu maksātājiem individuāli.

Lielākie nodokļu maksātāji valsts budžetā

1. **SIA Lattelekom**
2. **SIA Latvija Statoil**
3. **A/S Latvijas dzelzceļš**
4. **A/S Latvenergo**
5. **SIA Latvijas Mobilais Telefons**
6. **A/S Latvijas balzams**
7. **A/S Latvijas Gāze**
8. **SIA Mažeiku Nafta Tirdzniecības nams**
9. **SIA LUKoil Baltija R**
10. **A/S Kurzemes degviela**

Lielākie uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātāji

1. SIA Latvijas Mobilais Telefons
2. SIA Tele2
3. A/S Latvijas valsts meži
4. SIA Lattelekom
5. A/S HANSABANKA
6. A/S Parex banka
7. A/S SEB Latvijas Unibanka
8. A/S Aizkraukles banka
9. A/S Latvijas Gāze
10. A/S Rietumu Banka

Lielākie pievienotās vērtības nodokļa maksātāji

1. A/S Latvijas Gāze
2. SIA Latvijas Mobilais Telefons
3. SIA Mažeīķu Nafta Tirdzniecības nams
4. SIA Lattelekom
5. A/S Latvenergo
6. SIA Latvija Statoil
7. SIA Tele2
8. A/S Latvijas balzams
9. SIA VP MARKET
10. A/S Kurzemes degviela

Lielākie akcīzes nodokļa maksātāji

1. SIA Latvija Statoil
2. A/S Latvijas balzams
3. SIA LUKoil Baltija R
4. A/S Kurzemes degviela
5. SIA PHILIP MORRIS LATVIA
6. A/S Latvijas dzelzceļš
7. SIA Scandinavian Tobacco
8. SIA VEXOil
9. SIA NESTE LATVIJA
10. SIA Mažeīķu nafta Tirdzniecības nams

Lielākie valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu maksātāji

1. A/S Latvijas dzelzceļš
2. A/S Latvenergo
3. SIA Lattelekom
4. A/S LATVIJAS FINIERIS
5. A/S Latvijas Pasts
6. A/S Parex banka
7. A/S LIEPĀJAS METALURGS
8. SIA Tramvaju un trolejbusu pārvalde
9. SIA VP MARKET
10. A/S HANSABANKA

Lielākie iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāji

1. **A/S Latvijas dzelzceļš**
2. **A/S Latvenergo**
3. **SIA Latt Telekom**
4. **A/S Parex banka**
5. **A/S LATVIJAS FINIERIS**
6. **A/S Liepājas metalurģis**
7. **A/S Latvijas Pasts**
8. **A/S SEB Latvijas Unibanka**
9. **SIA Tramvaju un trolejbusu pārvalde**
10. **A/S HANSABANKA**

BALTIJAS JŪRAS REĢIONA VALSTU NODOKĻU ADMINISTRĀCIJU GENERĀLDIREKTORU SANĀKSME

2004.gadā ikgadējo Baltijas jūras reģiona valstu nodokļu administrāciju ģenerāldirektoru sanākumi tika nolemts organizēt Rīgā. Šī pēc kārtas bija jau 8.sanāksme un tajā piedalījās Latvijas, Igaunijas, Lietuvas, Krievijas, Polijas, Vācijas, Islandes, Norvēģijas, Dānijas un Zviedrijas nodokļu administrāciju ģenerāldirektori un pārstāvji.

Vērtējot tikšanās rezultātus, VID ģenerāldirektors Dzintars Jakāns uzskata, ka divās dienās ir apspriesti vairāki būtiski jautājumi, norādītas jomas, kurām jāpievērš lielāka uzmanība un panāktas vienošanās par turpmāko darbību veikšanu. Ģenerāldirektors arī atzīmēja gandarījumu par veiksmīgo savstarpējo sadarbību, kas ir izveidojusies starp Baltijas jūras reģiona nodokļu administrāciju vadītājiem un izteica cerību, ka šī savstarpējā sadarbība sekmēs cīņu ar nodokļu nemaksāšanu.

Baltijas jūras reģiona valstu nodokļu administrāciju vadītāji atzinīgi novērtēja Latvijas nodokļu administrācijas paveikto darbu grupu darbības koordinēšanā, atzinīgi novērtēja nodokļu administrāciju pārstāvju tikšanās rezultātus, kā arī izteica atzinību Latvijas nodokļu administrācijai par veiksmīgi noorganizētu Baltijas jūras reģiona valstu nodokļu administrāciju vadītāju tikšanos.

Sanāksmes gaitā dalībvalstis sniedza īsus ziņojumus par jaunumiem nodokļu administrēšanā, likumdošanā un nodokļu kontrolē.

Dalībvalstu pārstāvji ziņoja par paveikto darbu grupās, kas darbojās laika posmā pēc iepriekšējās sanāksmes. Sanāksmes dalībnieki apstiprināja atbildīgo valstu pārskatus un vienojās par darba turpināšanu attiecīgajās darbu grupās.

Sanāksmes ietvaros nodokļu administrāciju pārstāvji vienojās par nākamajā sanāksmē apspriežamajiem jautājumiem, par galveno tēmu izvirzot PVN likumdošanas noteikto saistību ievērošanu. Šīs tēmas ietvaros 2005.gada oktobrī Kopenhāgenā (Dānijā) nodokļu administrāciju pārstāvji iecerējuši apspriest jautājumus, kas saistīti ar sarežģītājiem pastāvošajā PVN sistēmā, kā arī diskutēt par administratīvām un kontroles problēmām PVN jomā. Papildu ieguldījumu minētās tēmas apskatīšanai sniegs Vācija, Krievija, Igaunija un Norvēģija, kas vienojās ciešākai savstarpējai sadarbībai, lai koordinētu attiecīgo ieguldījumu.

